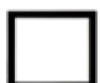
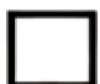
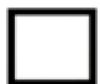
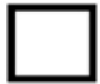

REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA ROK 2016

Województwo Kujawsko-Pomorskie

WSTĘP	6
I. DIAGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM	7
1.1 UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I EKONOMICZNE	7
1.2 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	10
1.3 AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW REGIONU	11
1.4 WYKLUCZENIE SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW REGIONU	13
1.5 POZIOM KVALIFIKACJI MIESZKAŃCÓW REGIONU	14
1.6 EFEKTYWNOŚĆ AKTYWNEJ POLITYKI RYNKU PRACY	16
II. CELE DŁUGOOKRESOWE DO ROKU 2020	18
III. CELE I ZADANIA RPDZ NA 2016 ROK	19
CEL STRATEGICZNY 1: ZMNIJSZENIE LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH	20
Cel szczegółowy 1.1: Przeciwdziałanie bezrobociu	20
Zadanie 1.1.1 Działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy ze środków Funduszu Pracy znajdujących się w dyspozycji samorządów powiatów oraz programy z rezerwy Funduszu Pracy w oparciu o przepisy wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.	20
Zadanie 1.1.2 Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia	21
Zadanie 1.1.3 Realizacja projektów w ramach Działania 1.1 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe” PO WER 2014-2020	22
Zadanie 1.1.4 Realizacja projektów w ramach Działania 1.2 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe” PO WER 2014-2020	23

Zadanie 1.1.5 Realizacja projektów w ramach Działania 1.3 „Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji” PO WER 2014-2020	24
Zadanie 1.1.6 Realizacja projektów w ramach Działania 8.1 „Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy” RPO WK-P 2014-2020.....	24
Zadanie 1.1.7 Realizacja projektów w ramach Poddziałania 8.2.1 „Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia” RPO WK-P 2014-2020	25
Zadanie 1.1.8 Realizacja projektów w ramach Poddziałania 8.5.2 „Wsparcie outplacementowe” RPO WK-P 2014-2020	26
Zadanie 1.1.9 Realizacja wytycznych ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy	27
Zadanie 1.1.10 Realizacja projektów z zakresu aktywizacji osób powracających na rynek pracy po urlopach macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych w ramach Poddziałania 8.4.2 „Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3” RPO WK-P 2014-2020.....	28
Zadanie 1.1.11 Realizacja projektów z zakresu aktywizacji osób powracających na rynek pracy po urlopach macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych w ramach Poddziałania 8.4.1 „Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze” RPO WK-P 2014-2020.....	29
Cel szczegółowy 1.2: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych....	29
Zadanie 1.2.1 Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej	29
Zadanie 1.2.2 Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy	30
Cel szczegółowy 1.3: Poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	31
Zadanie 1.3.1 Realizacja projektów na rzecz aktywnej integracji w ramach Poddziałania 9.2.1 „Aktywne włączenie społeczne” RPO WK-P 2014-2020	31
Zadanie 1.3.2 Realizacja projektów z zakresu tworzenia nowych przedsiębiorstw społecznych oraz rozwoju i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w ramach Poddziałania 9.4.1 „Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej” RPO WK-P 2014-2020	32
Cel szczegółowy 1.4: Wsparcie samozatrudnienia	33

Zadanie 1.4.1 Okres monitorowania projektu „Pożyczki dla przedsiębiorczych” w ramach Działania 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia” PO KL 2007-2013	33
Zadanie 1.4.2 Doradztwo na rzecz osób rozpoczynających działalność gospodarczą i MMŚP w ramach KSU – usługi komercyjne	33
Zadanie 1.4.3 Realizacja projektów w ramach Podziałania 8.3 „Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie” RPO WK-P 2014-2020	35
CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ KADR PRZEDSIĘBIORSTW	36
Zadanie 2.1 Wsparcie pracodawców w kształceniu osób pracujących w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	36
Zadanie 2.2 Zachęty dla inwestorów tworzących miejsca pracy	37
CEL STRATEGICZNY 3: PODNIESIENIE POZIOMU KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW REGIONU	39
Cel szczegółowy 3.1: Zwiększenie znaczenia kształcenia zawodowego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy	39
Zadanie 3.1.1 Opiniowanie powoływania nowych kierunków kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych i monitorowanie nowo utworzonych kierunków	39
Zadanie 3.1.2 Realizacja projektów w zakresie poprawy jakości, efektywności i atrakcyjności kształcenia zawodowego w ramach Poddziałania 10.2.3 „Kształcenie zawodowe” RPO WK-P 2014-2020	40
CEL STRATEGICZNY 4: WZROST EFEKTYWNOŚCI REGIONALNEJ POLITYKI RYNKU PRACY	41
Cel szczegółowy 4.1: Rozwój usług pośrednictwa pracy, w tym EURES, poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej oraz informacji o rynku pracy	41
Zadanie 4.1.1 Upowszechnianie informacji zawodowej - Kujawsko – Pomorska Wojewódzka Komenda OHP	41
Zadanie 4.1.2 Upowszechnianie informacji zawodowej – WUP w Toruniu	41
Zadanie 4.1.3 Upowszechnianie informacji dotyczących regionalnego rynku pracy	42
Zadanie 4.1.4 Świadczenie i rozwijanie usług informacji i poradnictwa zawodowego....	43
Zadanie 4.1.5 Rozwój serwisu internetowego urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego - tujestpraca.eu	43
Zadanie 4.1.6 Realizacja zagranicznego pośrednictwa pracy poprzez działania sieci EURES.....	44

Cel szczegółowy 4.2: Rozwój dialogu i współpracy na rzecz wzrostu zatrudnienia w regionie	45
Zadanie 4.2.1 Współpraca z partnerami społecznymi	45
Zadanie 4.2.2 Realizacja projektu pozakonkursowego w ramach Poddziałania 9.4.2 „Koordynacja sektora ekonomii społecznej” RPO WK-P 2014-2020.....	45
Zadanie 4.2.3 Program Aktywizacja i Integracja	47
Zadanie 4.2.4 Rozwój współpracy z agencjami zatrudnienia	48
Zadanie 4.2.5 Zlecenie działań aktywizacyjnych - realizacja usługi zakontraktowanej w 2015 r	48
Zadanie 4.2.6 Rozwój współpracy między WUP w Toruniu a Biurami Karier	49
IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	51
Tabela nr 1 Finansowanie zadań realizowanych w ramach RPD/Z na 2016 rok	52
V. MONITORING REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2016 ROK.....	53
Tabela nr 2 Dane wyjściowe do monitoringu realizacji celów strategicznych RPD/Z na 2016 rok.....	54
Indeks użytych skrótów	57
Załącznik nr 1 Spójność RPD/Z na 2016 r. z priorytetami i celami strategicznymi <i>Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020</i>	59

WSTĘP

Podstawę przygotowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok (RPD/Z na 2016 r.) dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego stanowi ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.). W myśl art. 3 ust. 4 wyżej wymienionej ustawy samorząd województwa, na podstawie Krajowego Planu Działań, uwzględniając strategię rozwoju województwa, w tym w zakresie polityki społecznej, o których mowa w przepisach o samorządzie województwa i przepisach o pomocy społecznej, przygotowuje corocznie Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia, określający priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia. Dokument ten określa najistotniejsze zadania, jakie będą podejmowane w województwie w zakresie zwiększenia aktywności zawodowej jego mieszkańców oraz rozwoju aktywnej polityki rynku pracy.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok uwzględnia zapisy *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* oraz Komunikatu Komisji Europejskiej *EUROPA 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i równoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*.

RPD/Z na 2016 r. został opracowany przez zespół składający się z przedstawicieli właściwych departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu, Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., Kujawsko – Pomorskiej Wojewódzkiej Komendy OHP oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu¹.

Funkcję koordynatora realizacji RPD/Z na 2016 rok powierzono Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Toruniu, który odpowiada za opracowanie, monitoring i sprawozdawczość RPD/Z na 2016 r. Instytucje zgłaszające określone zadania odpowiedzialne są za nadzór nad prawidłowym przebiegiem ich realizacji, monitoring oraz sprawozdawczość dotyczącą wykonania tych zadań.

Regionalny Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 r. został zaopiniowany przez powiaty wchodzące w skład województwa kujawsko-pomorskiego, Kujawsko-Pomorską Wojewódzką Radę Dialogu Społecznego oraz Wojewódzką Radę Rynku Pracy.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok:

- przedstawiono diagnozę sytuacji na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim;
- wskazano cele długookresowe (do roku 2020) aktywnej polityki rynku pracy w regionie, w tym ich spójność ze strategią rozwoju województwa;
- przedstawiono cele i zadania RPD/Z na 2016 rok;
- wskazano źródła finansowania zadań realizowanych w RPD/Z na 2016 rok;
- zawarto informacje o sposobie monitorowania realizacji zadań ujętych w RPD/Z na 2016 rok oraz przyjętych wskaźnikach monitorowania.

---

¹ Zespół został powołany na podstawie Uchwały nr 50/1787/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie trybu opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok.

I. DIAGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM²

1.1 UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I EKONOMICZNE

W 2014 r. województwo kujawsko-pomorskie zamieszkiwało 2 090,0 tys. osób, co stanowiło 5,4% ogółu ludności w Polsce; 40,2% ludności województwa mieszkało na wsi (w Polsce – 39,7%).

Liczba mieszkańców województwa od 2000 r. wzrosła o 1,1% (22 175 osób), jednakże obserwowane jest osłabienie tempa przyrostu liczby ludności. W 2014 r. różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ogółem (przyrost naturalny) wyniosła 3 osoby – podczas gdy w 2000 r. - 1783.

Jednocześnie w ostatnich latach w kujawsko-pomorskim obserwuje się też wydłużanie przeciętnego trwania życia. O ile w 2000 r. w województwie mężczyźni żyli przeciętnie 69,6 lat, natomiast kobiety 77,5 lat, to w 2014 r. było to odpowiednio: 73,4 lat dla mężczyzn i 81,1 lat dla kobiet.

W efekcie w naszym województwie, podobnie jak w całym kraju, **następuje proces starzenia się społeczeństwa**, co powoduje, że udział ludności w wieku przedprodukcyjnym spadł z 25,2% w 2000 roku do 18,3% w roku 2014, wzrósł natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym (z 61,0% do 63,3%) oraz poprodukcyjnym (z 13,8% do 18,4%).

Stan w końcu okresu

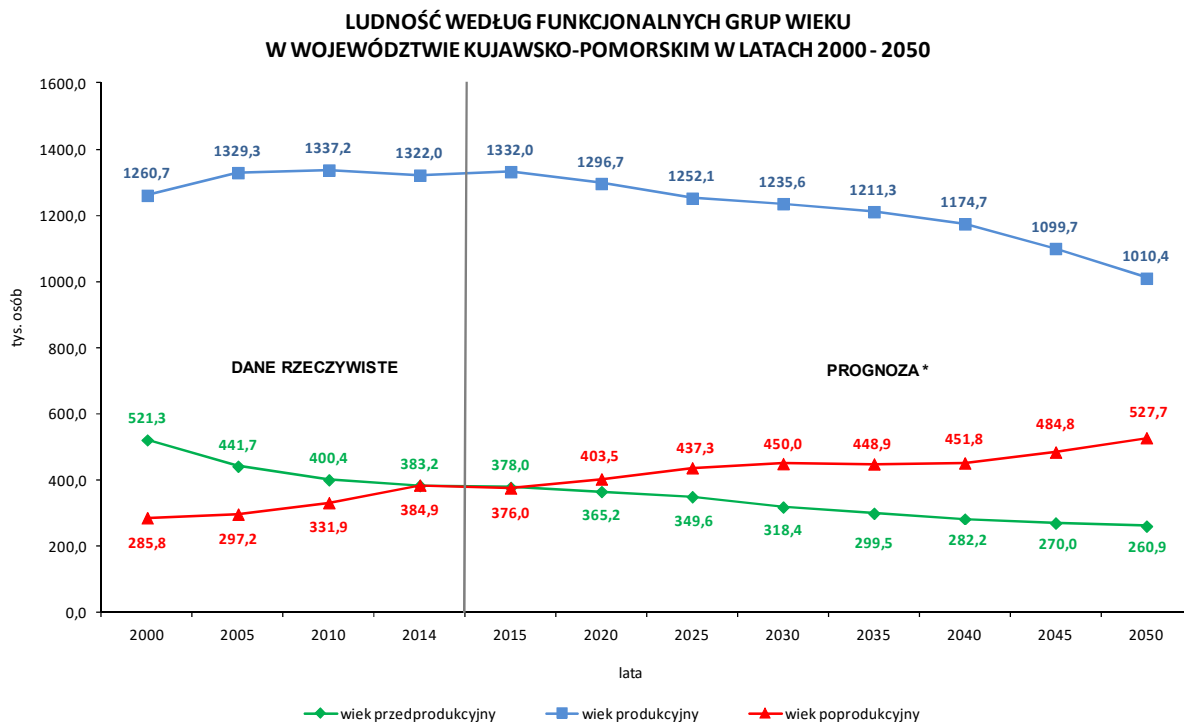
Wyszczególnienie	2000 rok		2014 rok			
	osoby	%	osoby	%	zmiana do 2000 r.	
					w osobach	w %
Ogółem	2 067 817	100,0	2 089 992	100,0	22 175	1,1
Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	521 337	25,2	383 177	18,3	-138 160	-26,5
Wiek produkcyjny (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)	1 260 688	61,0	1 321 955	63,3	61 267	4,9
Wiek poprodukcyjny (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej)	285 792	13,8	384 860	18,4	99 068	34,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl).

Niekorzystnie przedstawia się prognoza dotycząca ekonomicznych grup ludności. Z prognoz publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że od 2014 r. do 2020 r., przy ogólnym spadku liczby ludności województwa o 1,2%, liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszy się o 4,7%, a w wieku produkcyjnym o 1,9%, natomiast o 4,8% wzrośnie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. W dłuższym okresie prognozy są jeszcze bardziej niekorzystne: do 2050 roku mieszkańców regionu będzie ogółem mniej o 13,9% (spadek będzie dotyczył ludności w wieku przedprodukcyjnym – o 31,9% i produkcyjnym – o 23,6%, a liczba ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększy się o 37,1%).

² Jeśli nie podano inaczej, wszystkie informacje odnośnie sytuacji gospodarczej, społecznej i demograficznej pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS.

Pociąga to za sobą konsekwencje dla rynku pracy, zwłaszcza w kontekście wydłużania aktywności zawodowej osób starszych, a co za tym idzie – konieczności dopasowania ich kwalifikacji do oczekiwań pracodawców (poprzez rozwój form kształcenia pozaszkolnego i ustawicznego), a także dostosowywania miejsc pracy i upowszechniania zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach.

*prognoza uwzględni zmianę wieku emerytalnego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl).

Utrzymująca się od kilku lat trudna sytuacja na kujawsko-pomorskim rynku pracy oraz otwarcie zachodnich rynków pracy, wpływają na zwiększoną emigrację zarobkową mieszkańców regionu. Pomimo spadku dynamiki migracji w województwie kujawsko-pomorskim w ostatnich latach, wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2011 r. wskazują, iż liczba emigrantów z naszego województwa, przebywających za granicą czasowo powyżej 3 miesięcy, wyniosła aż 106 588. Rodzi to coraz większe wyzwania związane z transnarodową mobilnością pracowników, dla obsługi której należy w większym zakresie wykorzystać potencjał sieci EURES (European Employment Service). Zgodnie z dostępnymi danymi (za rok 2014) w województwie kujawsko-pomorskim pracowało 694 901 osób.³ W porównaniu z rokiem wcześniejszym liczba pracujących wzrosła o 2,6% (w Polsce wzrost o 2,3%).

Analizując strukturę pracujących wg trzech sektorów gospodarki (rolnictwo, przemysł, usługi) należy zauważyć, że w województwie kujawsko-pomorskim (podobnie jak w całym kraju) wzrasta udział sektora usług. W 2014 r. w sektorze tym pracowała ponad połowa zatrudnionych w województwie (55,6%, w Polsce – 56,9%), w przemyśle i budownictwie zatrudnionych było 28,9% (w Polsce – 26,4%), natomiast w sektorze rolniczym – 15,5% (wobec 16,8% w Polsce). Przy czym należy podkreślić, że w dalszym ciągu znaczna część gospodarstw rolnych w województwie to gospodarstwa o powierzchni

³ Dane łącznie z osobami pracującymi w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa.

użytków rolnych do 5 ha (21 377 – 32,8%), pociąga to za sobą konieczność działań dotyczących reorientacji zawodowej rolników (m. in. poprzez podejmowanie zatrudnienia poza sektorem rolnym i gospodarczej działalności pozarolniczej), a także zwiększenia mobilności mieszkańców wsi.

Większość – 78,0% ogółu pracujących – w województwie kujawsko-pomorskim pracowało w sektorze prywatnym (w Polsce – 78,6%).

Według badania popytu na pracę⁴ w 2014 r. w województwie kujawsko-pomorskim utworzono ponad dwukrotnie więcej miejsc pracy niż zlikwidowano (25 296 nowo utworzonych miejsc pracy, wobec 11 397 miejsc zlikwidowanych). W Polsce w tym samym czasie utworzono o 294,9 tys. więcej nowych miejsc pracy niż ich zlikwidowano. Nowo utworzone miejsca pracy w naszym regionie stanowiły 4,1% ogółu nowo utworzonych miejsc w Polsce, natomiast miejsca zlikwidowane – 3,6% w ogólnej liczbie zlikwidowanych miejsc pracy w Polsce.

Według tego samego badania w końcu grudnia 2014 r. w województwie kujawsko-pomorskim 2,9% przebadanych podmiotów dysponowało wolnymi miejscami pracy (w kraju – 3,4%). Liczba nieobsadzonych miejsc pracy wyniosła w regionie 1944. Zdecydowana większość z nich była skoncentrowana w sektorze prywatnym – 87,3%. Przeważająca liczba wolnych miejsc pracy w województwie była skupiona w jednostkach dużych (47,5%).

Powyższe dane świadczą o pewnej poprawie koniunktury gospodarczej w regionie, która następowała również w roku 2015. Wyrazem tego są m. in. najaktualniejsze informacje dotyczące liczby pracujących tj. dane o przeciętnym zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw⁵. Z danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w Banku Danych Lokalnych (BDL) wynika, że w roku 2015 (inaczej niż w latach 2012-2014) odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim **wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**: ukształtowało się ono na poziomie 243,0 tys. osób i było wyższe niż w roku poprzednim o 1,6% (w skali kraju odnotowano w tym zakresie wzrost o 1,3%). Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,1%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,2%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 2,5%). Spadek przeciętnego zatrudniania obserwować można było w budownictwie (o 9,7%), informacji i komunikacji (o 4,5%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 0,7%), a także zakwaterowaniu i gastronomii (o 0,5%). W końcu grudnia 2015 r. prawie połowa pracujących w sektorze przedsiębiorstw (47,8%, rok wcześniej 47,5%) była skupiona w *przetwórstwie przemysłowym*. Liczną grupę stanowiły także osoby pracujące w *handlu; naprawie pojazdów samochodowych* (20,3%, rok wcześniej 20,1%) oraz *budownictwie* (7,9%, rok wcześniej 8,7%).

O poprawie sytuacji na rynku pracy dowodzą też dane o wolnych miejscach pracy niesubsydiowanej zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy: w roku 2014 do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 45 366 takich miejsc, a w roku 2015 – było ich już 57 300 (o 26,3% więcej).

---

⁴ *Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r.*, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2015 r.

⁵ Dotyczy podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

1.2 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Województwo kujawsko-pomorskie wciąż cechuje się **niższymi niż średnio w kraju wskaźnikami określającymi przedsiębiorczość mieszkańców**. W 2014 r. na 10 tys. ludności przypadało w województwie 919 podmiotów wpisanych w rejestrze REGON (o 152 mniej niż ogółem w Polsce). W 2014 r. na 10 tys. ludności przypadało w regionie 82 nowo zarejestrowanych i 72 jednostki wykreślone z rejestru REGON (w Polsce odpowiednio: 93 jednostek nowo zarejestrowanych i 79 – wykreślonych). Jednocześnie na 100 osób w wieku produkcyjnym w województwie kujawsko-pomorskim 11 – to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w Polsce – 12 osób).

Problemy przedsiębiorców z utrzymaniem skali i zakresu działalności w sposób bezpośredni przekładają się na niewystarczającą liczbę miejsc pracy, a w konsekwencji niższy niż oczekiwano spadek liczby osób zarejestrowanych w urzędach pracy.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
W LATACH 2010-2014 - podstawowe wskaźniki

Wyszczególnienie	Polska		Województwo kujawsko-pomorskie			
	2010 r.	2014 r.	2010 r.	2014 r.*		zmiana do 2010 r.
				różnica do Polski	w %	
jedn. gosp.			w %			
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1015	1071	886	919	-14,2	3,7
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	104	93	93	82	-11,8	-11,8
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	62	79	74	72	-8,9	-2,7
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	12	12	11	11	-8,3	0,0

*w 2014 r. nastąpiły zmiany metodologiczne w wyliczaniu wskaźników w związku z czym porównywanie wskaźników z okresami wcześniejszymi ma charakter pogładowy
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl).

W końcu 2015 r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działalność gospodarczą prowadziło 193 470 podmiotów (nie licząc osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne). W ciągu roku **liczba podmiotów gospodarki narodowej, zarejestrowanych w REGON, wzrosła w województwie o 1392 jednostki – 0,7%** (w kraju wzrost o 1,6%).

Sekcjami, w których działało najwięcej podmiotów były sekcje generujące największe zatrudnienie: *handel; naprawa pojazdów samochodowych* (50 036 podmiotów), *budownictwo* (22 753 podmioty) oraz *przetwórstwo przemysłowe* (17 652 podmioty).

Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim jest zróżnicowany wewnętrznie, przy czym różnice te mają charakter trwały. W najkorzystniejszej sytuacji jest podregion bydgosko-toruński, który charakteryzuje się tym, że na jego terenie występuje największa koncentracja podmiotów gospodarczych w województwie (46,9% wszystkich podmiotów zlokalizowanych jest na tym obszarze). Aż 69,0% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych jest w miastach. Konsekwencją większej liczby podmiotów jest także koncentracja miejsc pracy na tych obszarach.

W końcu 2015 r. mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające od 0 do 9 pracowników) stanowiły 95,5%, firmy małe (10 – 49 pracowników) – 3,6%, średnie (50 – 249 pracowników) – 0,8%, a duże (250 i więcej pracowników) – 0,1% wszystkich podmiotów w województwie kujawsko-pomorskim. Struktura ta od lat pozostaje w zasadzie bez zmian i jest zbliżona do struktury wielkościowej podmiotów gospodarczych w Polsce. Przy czym warto zwrócić uwagę, że udział firm małych jest mniejszy niż średnio w UE-27 (7%) oraz o tyle samo większy udział mikroprzedsiębiorstw. Oznacza to, że w województwie kujawsko-pomorskim (podobnie jak w Polsce ogółem) nie następuje wystarczający rozwój podmiotów gospodarczych. Trzy czwarte mikroprzedsiębiorstw to osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą.

Pobudzanie przedsiębiorczości stanowi szansę na rozwój społeczno-gospodarczy województwa, a w konsekwencji wzrost liczby miejsc pracy w regionie. Należy kontynuować dotychczasowe doświadczenia we wspieraniu przedsiębiorczości (w tym samozatrudnienia), rozumiane jako zwiększenie liczby zarejestrowanych podmiotów oraz zwiększanie potencjału podmiotów już funkcjonujących, poprzez podejmowanie działań odpowiadających na ich potrzeby i prowadzących do ich rozwoju, w szczególności nakierowanych na profesjonalizację kadr i dostarczenie kompleksowych usług, w tym szkoleniowych i doradztwa specjalistycznego oraz wsparcie outplacementowe w okresie przejściowych trudności.

1.3 AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA MIESZKAŃCÓW REGIONU

Według prowadzonych przez GUS badań aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) w regionie kujawsko-pomorskim **współczynnik aktywności zawodowej** ogółem, charakteryzujący udział ludności aktywnej zawodowo (pracującej i bezrobotnej) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, wyniósł w IV kwartale 2015 r. 55,4% (o 1,1 pkt. proc. mniej niż w Polsce). Przy czym w odniesieniu do IV kwartału roku poprzedniego odnotowano w tym względzie w regionie spadek o 0,6 pkt. proc. (w Polsce w tym samym czasie wystąpił wzrost o 0,2 pkt. proc.).

Liczony w ramach BAEL **wskaźnik zatrudnienia** (czyli procentowy udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej) w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2015 r. wyniósł 51,4% (o 1,2 pkt. proc. mniej niż w Polsce). W skali roku wskaźnik ten wzrósł w regionie o 1,4 pkt. proc. (w Polsce odnotowano w tym zakresie wzrost o 0,9 pkt. proc.). Świadczy to o mniejszym niż średnio w kraju uczestnictwie ludności w procesie pracy, a tym samym niewykorzystaniu w pełni zasobów siły roboczej. Ich zagospodarowanie to kluczowy problem w obliczu zachodzących zmian demograficznych.

Zgodnie z ogólnokrajowymi tendencjami, również w naszym województwie, widoczne jest zróżnicowanie wartości wskaźnika zatrudnienia w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej ze względu na płeć. W przypadku mężczyzn wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2015 r. kształtował się na poziomie – 60,9% i był znacznie wyższy niż w przypadku kobiet – 42,8% (ogółem w kraju odpowiednio 60,6% i 45,2%).

Wskaźnik zatrudnienia osób młodych (15 – 24 lata) w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł w IV kwartale 2015 r. 27,1% i był o 0,6 pkt. proc. wyższy niż w Polsce. W skali roku wskaźnik ten zmniejszył się w regionie o 0,4 pkt. proc. (w Polsce odnotowano

w tym zakresie wzrost o 0,6 pkt. proc.). Ten sam wskaźnik dla osób w wieku 15 – 29 lat w województwie w 2014 r. (dane średnioroczne) ukształtował się na poziomie 43,6% i był o 0,8 pkt. proc. niższy niż w kraju.

Wskaźnik zatrudnienia osób starszych (55 – 64 lata) w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł w IV kwartale 2015 r. 44,2% (wobec 41,3% w roku poprzednim) i był o 1,6 pkt. proc. niższy niż przeciętnie w Polsce (w IV kwartale 2014 r. różnica ta wynosiła 2,5 pkt. proc.).

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16 – 64 lata w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł w IV kwartale 2015 r. 22,7% i był o 1,3 pkt. proc. wyższy niż w roku poprzednim oraz o 0,8 pkt. proc. wyższy niż w kraju.

Obliczana według metodologii BAEL **stopa bezrobocia** w IV kwartale 2015 r. w naszym regionie wyniosła 7,3% (w kraju – 6,9%). W skali roku wysokość tego wskaźnika zmniejszyła się o 3,4 pkt. proc. (w Polsce o 1,2 pkt. proc.).

Jak podaje Urząd Statystyczny w Bydgoszczy w IV kwartale 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano wzrost populacji **biernych zawodowo** w stosunku do analogicznego okresu 2014 r. o 4,3%, (w Polsce spadek o 0,5%). W regionie kujawsko-pomorskim biernych zawodowo pozostawało 745 tys. osób, które stanowiły 44,6% ogólnej liczby ludności województwa w wieku 15 lat i więcej (w Polsce – 43,5%). W 2014 r. (dane najaktualniejsze) jako najczęstszą przyczynę bierności zawodowej podawano w naszym regionie emeryturę (47,1% wskazań, w Polsce – 48,3%), naukę i uzupełnianie kwalifikacji (województwo – 18,4%, Polska – 19,5%) oraz chorobę i niepełnosprawność (województwo – 14,3%, Polska – 13,8%). W dalszej kolejności wskazywano na obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu (11,2%, w Polsce – 11,5%) oraz zniechęcenie bezskutecznością poszukiwana pracy (5,9%, w Polsce – 3,9%).

Jednocześnie w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak w całym kraju (w porównaniu z innymi krajami UE), w niewystarczającym stopniu wykorzystywane jest zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy, które może stanowić skuteczny sposób na zmniejszenie skali bezrobocia i bierności zawodowej (w tym w szczególności zwiększenia aktywności kobiet i umożliwienia godzenia życia zawodowego z opieką nad rodziną).

Dane dotyczące **bezrobocia rejestrowanego** wskazują, że choć w ostatnim roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się, to jednak sytuacja w tym zakresie nadal pozostaje bardzo trudna.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w grudniu 2015 r. wyniosła 13,3% (w kraju była niższa o 3,5 pkt. proc. i wyniosła 9,8%). Pod względem wysokości stopy bezrobocia województwo kujawsko-pomorskie zajęło 2. miejsce w kraju (po warmińsko-mazurskim, na równi z zachodniopomorskim). W odniesieniu do grudnia 2014 r. wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego zmniejszył się o 2,2 pkt. proc., a dla Polski spadek wyniósł 1,6 pkt. proc.

Zróżnicowana sytuacja gospodarcza w województwie powoduje, że bezrobocie nie dotyka wszystkich powiatów w jednakowym stopniu. Najwyższą stopę bezrobocia w województwie odnotowano dla powiatów włocławskiego (23,5%), lipnowskiego (21,9%) i radziejowskiego (21,6%). W regionie stopa bezrobocia niższa od średniej wojewódzkiej utrzymuje się w dwóch miastach na prawach powiatu – w Bydgoszczy (5,4%) i Toruniu (6,9%) oraz w powiatach bydgoskim (9,0%), brodnickim (11,6%) i świeckim (12,4%).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych pozostawało **107 255 bezrobotnych**. Pod względem liczby bezrobotnych

województwo zajmowało 7. miejsce w kraju. W odniesieniu do grudnia roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się w województwie o 15,6% (w kraju odnotowano spadek o 14,3%). W roku 2015 drugi rok z rzędu odnotowano spadek liczby bezrobotnych w regionie (w końcu 2013 r. liczba bezrobotnych wynosiła 150 154 osoby, a w końcu 2014 r. – 127 111 osób).

W ciągu roku nie zmieniła się w istotny sposób struktura bezrobotnych pod względem cech społeczno-demograficznych. W końcu 2015 r. większość bezrobotnych stanowiły kobiety (56,3% ogółu), wśród których 29,2% to osoby, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Mieszkańcy wsi stanowili 47,1% ogółu bezrobotnych w województwie. Osoby niepełnosprawne to 4,7% ogółu, a osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (tzw. absolwenci) – 4,1% całej populacji. **Utrzymuje się wysoki udział grup, którym najtrudniej znaleźć pracę.** Prawie 2/3 bezrobotnych legitymuje się wykształceniem nie wyższym niż zasadnicze zawodowe (62,8%), 58,9% to osoby długotrwale bezrobotne, 35,7% bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych, a 14,6% nigdy nie pracowało. Na strukturę bezrobotnych wpływ mają też niekorzystne zmiany w strukturze ludności. Zmniejszyła się udział grupy osób do 25 r. życia (15,8%, rok wcześniej 17,4%), a wzrasta bezrobotnych po 50 roku życia (25,8%, rok wcześniej 24,7%).

Jednocześnie, do pobierania zasiłku dla bezrobotnych uprawnionych pozostawało zaledwie 16,0% ogółu bezrobotnych w województwie.

W 2014 r. wprowadzono obowiązek ustalania profilu pomocy osobie rejestrującej się w powiatowym urzędzie pracy. Przy ustalaniu profilu urząd dokonuje analizy sytuacji osoby bezrobotnej oraz jej szans na rynku pracy, biorąc pod uwagę oddalenie od rynku pracy, czyli czynniki utrudniające wejście lub powrót na rynek pracy oraz gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy - czynniki wskazujące na potrzebę i chęć do podjęcia pracy. W końcu 2015 roku w województwie kujawsko-pomorskim, spośród 103 975 bezrobotnych, którzy mieli określony profil pomocy, do profilu III (osoby najbardziej oddalone od rynku pracy) zaliczono 29,3%, a do profilu I (osoby, które najlepiej poradzą sobie na rynku pracy) – 2,3%. Pozostałe 68,4% to osoby, dla których ustalono II profil pomocy.

1.4 WYKLUCZENIE SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW REGIONU

W województwie kujawsko-pomorskim w 2014⁶ r. pomocą społeczną objęto 11,2% mieszkańców regionu. Wsparcie w formie środowiskowej pomocy społecznej otrzymało 89 645 rodzin, a w tych rodzinach 233 905 osób. Wskaźnik deprivacji lokalnej⁷ dla województwa w tymże roku wynosił 112 osób korzystających z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców. Pomimo spadku udziału świadczeniobiorców pomocy społecznej w populacji mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, obserwuje się dalszy wzrost odsetka klientów długotrwale z niej korzystających (z 52,6% w roku 2013 do 56,0 % w roku 2014 w ogóle świadczeniobiorców). Analogiczną sytuację odnotowuje się w przypadku bezrobocia, tj. zmniejszeniu populacji osób bezrobotnych, towarzyszy wzrost osób

---

⁶ Dane dotyczące pomocy społecznej pochodzą z „Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w Województwie Kujawsko-Pomorskim za 2014 rok”.

⁷ Wskaźnik deprivacji lokalnej wyraża się przez stosunek liczby osób w rodzinach pobierających świadczenia pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców regionu w przeliczeniu na 1 000 osób.

długotrwale bez niej pozostających (z 57,2% w roku 2013 do 61,2% w roku 2014). Bezrobocie to drugi - za ubóstwem - powód przyznania świadczeń z pomocy społecznej. W 2014 r. bezrobocie stanowiło powód korzystania z pomocy społecznej dla 57 516 rodzin (64,2% ogółu rodzin korzystających z pomocy), ubóstwo dla 61 082 rodzin (68,1% ogółu rodzin korzystających z pomocy). Należy zauważyć, iż zjawisku ubóstwa niezmiennie towarzyszy zjawisko bezrobocia. Dane odnoszące się do liczebności populacji osób korzystających z pomocy społecznej korespondują ze skalą osób pozostających bez pracy. Zarówno najwyższe wskaźniki częstotliwości udzielania pomocy społecznej, jak i bezrobocia odnotowuje się w gminach położonych we wschodniej i południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego.

Bardzo niekorzystnie – na tle Polski – przedstawiają się **wskaźniki charakteryzujące poziom wykluczenia społecznego**. Z danych za 2014 r. wynika, że:

- 9,5% osób w gospodarstwach domowych w regionie żyło poniżej granic minimum egzystencji (w Polsce – 7,4%);
- 15,6% osób w gospodarstwach domowych w regionie żyło poniżej ustawowej granicy ubóstwa (w Polsce – 12,2%);
- 20,2% osób w gospodarstwach domowych w regionie żyło poniżej relatywnej granicy ubóstwa (w Polsce – 16,2%).

Planując realizację działań, mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu należy pamiętać, że jest to proces żmudny i długotrwały. Wymaga on prowadzenia szeregu działań „naprawczych” z wykorzystaniem instrumentów pomocowych, ukierunkowanych na aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym m. in. poprzez zwiększenie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno – gospodarczym regionu.

1.5 POZIOM KWALIFIKACJI MIESZKAŃCÓW REGIONU

Jak wynika z raportów opracowanych na podstawie wyników *Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011*, województwo kujawsko-pomorskie charakteryzuje się najwyższym w kraju udziałem osób bez wykształcenia średniego – 51,6% (wobec 46,3% w Polsce). Wśród ludności w wieku 13 lat i więcej wyraźnie „in minus” wyróżnia się kategoria osób z wykształceniem wyższym (o 2,9 pkt. proc. mniej niż w Polsce).

STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM WEDŁUG NSP 2011 (W%)

Poziom wykształcenie	Polska	kujawsko-pomorskie
wyższe	17,0	14,1
policealne i średnie zawodowe	19,8	18,5
średnie ogólnokształcące	11,8	11,0
zasadnicze zawodowe	21,7	25,2
gimnazjalne i podstawowe ukończone	23,2	25,2
podstawowe nieukończone	1,4	1,2
nieustalone	5,2	4,9
razem	100,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS (www.stat.gov.pl).

Niekorzystnie przedstawia się także struktura wykształcenia bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy⁸: aż 32,9% z nich legitymuje się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, a kolejne – 29,9% zasadniczym zawodowym.

Nadal istotnym problemem wpływającym na funkcjonowanie regionalnego rynku pracy jest utrzymujące się **niedostosowanie struktury i sposobu kształcenia zawodowego do potrzeb pracodawców**. Na kwestię tę wskazują m. in. wyniki systematycznie realizowanego przez urzędy pracy monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Z analiz wynika, że w najgorszej sytuacji nadal znajdują się osoby kończące zasadnicze szkoły zawodowe, wśród których średnio co 4. absolwent w końcu 2014 r. pozostawał w ewidencji powiatowych urzędów pracy jako osoba bezrobotna (w 2013 r. co 3.). W przypadku szkół policealnych i techników jako osoba bezrobotna zarejestrowany był co 6. absolwent (w 2013 r. co 5.). Najlepiej na rynku pracy odnaleźli się absolwenci szkół wyższych, spośród których co 14. osoba pozostawała w ewidencji powiatowych urzędów pracy działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (w 2013 r. co 13.).⁹

Z badania Barometr zawodów¹⁰ wynika, że bezrobocie wśród osób młodych często generują nietrafione wybory edukacyjne i związana z tym późniejsza niechęć do pracy w zawodzie. Absolwentom szkół często brakuje odpowiednich umiejętności praktycznych, w szczególności dotyczy to absolwentów techników. Wielokrotnie wskazywano też, że osobom młodym brakuje umiejętności czytania rysunku technicznego oraz dobrej znajomości języków obcych.

W większości przypadków od kandydatów do pracy wymagane jest posiadanie aktualnych uprawnień (m.in. spawalniczych, Świadectw Kwalifikacji Zawodowej Kierowcy) i badań lekarskich. Od budowlańców wymagane jest natomiast doświadczenie zawodowe oraz kompleksowe umiejętności z zakresu budownictwa ogólnego, jak i prac wykończeniowych.

W zawodach technicznych przeszkodą w podjęciu zatrudnienia jest też długa przerwa w wykonywaniu zawodu i związana z tym dezaktualizacja kwalifikacji oraz częsty brak umiejętności obsługi komputera a także nowoczesnych maszyn (w tym maszyn sterowanych numerycznie).¹¹

Niezwykle istotne, z punktu widzenia dostosowywania poziomu kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, jest uczestnictwo obywateli w kształceniu pozaszkolnym (ustawicznym). Niestety w tym zakresie – podobnie jak w całej Polsce – sytuacja utrzymuje się na stabilnie niskim poziomie: z badań BAEL wynika, że w województwie kujawsko-pomorskim wśród osób w wieku 25-64 lata zaledwie 3,8% uczestniczyło w 2014 r. w kształceniu i szkoleniu (w Polsce – 4,0%).

---

⁸ „Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2015 r.”, na stronie:

<http://wup.torun.pl/urząd/publikacje/publikacje-dotyczące-ryнку-pracy/>

⁹ „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 roku – część druga” na stronie: <http://wup.torun.pl/urząd/publikacje/publikacje-dotyczące-ryнку-pracy/>

¹⁰ W 2015 r. badanie to na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) przeprowadzone zostało we wszystkich województwach w kraju. Celem badania było uzyskanie informacji o grupach zawodów, w których w 2016 r. mogą wystąpić problemy z pozyskaniem pracowników oraz grup charakteryzujących się nadwyżką osób poszukujących pracy. Szczegółowe informacje nt. badania dostępne są na stronie: www.barometrzwawodow.pl lub www.podlupa.wup.torun.pl.

¹¹ Barometr zawodów. Raport podsumowujący badanie w województwie kujawsko-pomorskim.

Zapewnienie kompetentnych pracowników dla potrzeb nowoczesnej gospodarki stanowi jedno z głównych wyzwań regionu. Wobec niekorzystnej struktury zawodowej bezrobotnych, a także niewystarczającego tempa zmian w strukturze kształcenia zawodowego młodzieży w systemie szkolnym, niezbędne staje się dalsze wzmocnienie instytucji kształcenia ustawicznego jako istotnego elementu podnoszenia kwalifikacji ludności regionu. Szczególnego znaczenia nabierają również działania związane z pomocą kierowaną do przedsiębiorców w zakresie wspierania rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwa dla przedsiębiorstw i ich pracowników, a także zwiększenia transferu wiedzy i wzmocnienie powiązań sfery B+R z przedsiębiorstwami.

1.6 EFEKTYWNOŚĆ AKTYWNEJ POLITYKI RYNKU PRACY

Duże znaczenie dla sprawnego funkcjonowania rynku pracy ma instytucjonalna obsługa tego rynku, realizowana w województwie kujawsko-pomorskim przez Wojewódzki Urząd Pracy oraz 20 powiatowych urzędów pracy. Według stanu w końcu 2015 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego było zatrudnionych 1 217 pracowników, a w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu – 194 osoby.

Tym samym na jednego pracownika powiatowego urzędu pracy w naszym województwie przypadało 88 osób bezrobotnych (przed rokiem – 104 osoby).

Wybrane kategorie pracowników zatrudnionych w urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 i 2015 roku. Stan w końcu roku

Pracownicy	2014	2015			
		zmiana			
		osoby	w %		
Ogółem	1 404	1 411	7	0,5	
w tym	Pośrednicy pracy	295	287	-8	-2,7
	w tym realizujący w PUP zadania EURES	21	21	0	0,0
	Doradcy zawodowi	174	170	-4	-2,3
	Specjaliści ds. programów	113	134	21	18,6
	Specjaliści ds. rozwoju zawodowego	59	54	-5	-8,5
	Doradcy EURES w WUP	5	6	1	20,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPIPS - 06 o instytucjonalnej obsłudze rynku pracy

Dynamiczne zmiany na rynku pracy stawiają wciąż nowe wyzwania przed instytucjami rynku pracy zaangażowanymi w jego obsługę. Wzrost efektywności działań podejmowanych przez te instytucje wymaga odpowiedniej ilości pracowników (w szczególności zajmujących się bezpośrednią obsługą bezrobotnych i pracodawców) oraz stałego podnoszenia ich kwalifikacji. Dzięki temu możliwa będzie poprawa jakości usług świadczonych przez te instytucje (zwłaszcza w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy), a także wzbogacenie oferty kierowanej zarówno do osób bezrobotnych, jak i przedsiębiorców oraz ich pracowników.

W maju 2014 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, która wprowadziła szereg zmian definicyjnych, dotyczących organizacji pracy, a także nowych rozwiązań w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. W urzędach pracy wprowadzono m. in. funkcję doradcy klienta

indywidualnego i instytucjonalnego. Celem tych zmian było dostosowanie działania urzędów pracy do indywidualnych potrzeb bezrobotnych i pracodawców, a w szczególności objęcie pomocą osób długotrwale bezrobotnych, ułatwienie łączenia pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi związanymi z wychowaniem dzieci oraz pomoc w wejściu na rynek pracy i utrzymaniu się na nim osobom młodym (do 30. roku życia) oraz osobom starszym (powyżej 50. roku życia). W końcu 2015 r. w powiatowych urzędach pracy naszego województwa 534 osób pełniło funkcje doradców klienta¹².

Na efektywność funkcjonowania rynku pracy wpływa również nawiązanie oraz wzmacnianie współpracy między powiatowymi urzędami pracy i ośrodkami pomocy społecznej, działającymi w poszczególnych powiatach. Tylko dzięki tworzeniu warunków do podjęcia współdziałania, a także uzupełniania się publicznych służb zatrudnienia oraz pomocy i integracji społecznej w udzielaniu wsparcia i przywracaniu osób bezrobotnych na rynek pracy, możliwe będzie przeciwdziałanie wykluczeniu i w jak najszerzej skali włączanie społeczne poprzez reintegrację zawodową tych osób (między innymi w ramach Programu Aktywizacja i Integracja).

Jedną z możliwości poprawy sytuacji osób pozostających w naszym województwie bez pracy jest również zwiększanie roli podmiotów prywatnych w ich aktywizowaniu, m.in. poprzez rozszerzanie możliwości funkcjonowania na rynku pracy niepublicznych agencji zatrudnienia. Według stanu w końcu 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowanych było 244 agencji (wobec 197 przed rokiem).

Dla poprawy funkcjonowania rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim konieczny jest również rozwój dialogu społecznego oraz wzmocnienie współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym między partnerami działającymi w obszarze zatrudnienia i edukacji. Instytucje rynku pracy, administracja samorządowa szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, rady rynku pracy, związki i organizacje pracodawców, instytucje otoczenia biznesu, instytucje działające w obszarze edukacji (kształcenie ustawiczne i zawodowe) powinny w jeszcze większym stopniu uczestniczyć w wypracowaniu wspólnych metod rozwiązywania problemów na regionalnym i lokalnych rynkach pracy.

---

¹² Sprawozdanie MPiPS - 06 o instytucjonalnej obsłudze rynku pracy za rok 2015.

II. CELE DŁUGOOKRESOWE DO ROKU 2020

Długookresowymi celami działań przewidzianych do realizacji w ramach Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok, korespondującymi ze *Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+ (SRW K-P)*¹³ są:

1. Wzrost liczby pracujących w regionie;
2. Zmniejszenie stopy bezrobocia rejestrowanego w regionie.

Cele te są realizowane poprzez zadania wdrażane w szerszej perspektywie, w ramach Regionalnych Planów Działań na rzecz Zatrudnienia, przygotowywanych corocznie od 2014 r. do 2020 r., które w ujęciu całościowym stanowią program rozwoju zapisany w SRW K-P do roku 2020 jako *Kujawsko-Pomorski Plan Działań na rzecz Zatrudnienia*. Program ten jest jednym z narzędzi realizacji powyższej Strategii.

Z punktu widzenia aspektów funkcjonowania województwa, ujętych w SRW K-P, Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia przede wszystkim ma wpływ na zagadnienia dotyczące tworzenia miejsc pracy i ograniczania bezrobocia oraz częściowo zagadnienia związane z rozwojem społecznym. Poprzez RPDZ realizowane są cele strategiczne określone w SRW K-P, tj. *Gospodarka i miejsca pracy* oraz *Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi*, a w ich ramach 7 różnych kierunków działań (zał. nr.1). Zadania ujęte w RPDZ oddziałują również na dwa przedsięwzięcia zidentyfikowane w ramach celu strategicznego *Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi*:

- *Opracowanie i wdrożenie systemu wewnątrzszkolnego poradnictwa zawodowego dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych;*
- *Opracowanie i wdrożenie systemu współpracy szkół ponadgimnazjalnych i wyższych z pracodawcami.*

Jednocześnie należy podkreślić, że dla osiągnięcia wyżej wymienionych celów niezbędne jest ujęcie w innych programach realizujących SRW K-P do 2020 r. działań, które będą się przyczyniać do rozwoju gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i poprawy kapitału ludzkiego w naszym regionie. I tak, dla osiągnięcia większego efektu synergii, konieczne jest podejmowanie działań komplementarnych w ramach programów rozwoju ujętych w Strategii:

- Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Społecznego;
- Kujawsko-Pomorski Program Polityki Społecznej na lata 2013-2020;
- Równe Szanse. Program Działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych do 2020 roku;
- Kujawsko-Pomorski Program na rzecz Ekonomii Społecznej na lata 2013-2020;
- Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Przedsiębiorczości;
- Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Edukacji.

Szczegółowy zakres powiązań RPDZ na 2016 r. z SRW K-P do 2020 r., między innymi w zakresie celów, kierunków i przedsięwzięć określonych w SRW K-P realizowanych przez RPDZ oraz wpływu niniejszego Planu Działań na wskaźniki określone w SRW K-P, został przedstawiony w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

---

¹³ Przyjęta Uchwałą Nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 października 2013 r.

III. CELE I ZADANIA RPDZ NA 2016 ROK

Zadania ujęte w RPDZ na 2016 rok w głównej mierze realizowane są w oparciu o działania wynikające z ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020. Z tego też względu, stanowią one kontynuację regionalnej polityki rynku pracy realizowanej w poprzednich latach.

Wsparcie oferowane w ramach Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2016 r. kierowane będzie głównie do osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, zwłaszcza do:

- osób poniżej 30 roku życia z kategorii NEET (ang. *not in education, employment, or training*, tj. osób niezatrudnionych, nie uczestniczących w edukacji lub szkoleniu)
- osób powyżej 50 roku życia,
- osób niepełnosprawnych,
- osób długotrwale bezrobotnych,
- osób o niskich kwalifikacjach,
- kobiet, w tym powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci,

Ponadto część zadań ujętych w niniejszym dokumencie, zainicjowanych w 2016 r., będzie kontynuowanych w kolejnych latach, a ich efekty będą możliwe do zmierzenia w 2017 czy nawet w 2018 r.

CEL STRATEGICZNY 1: ZMNIJSZENIE LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH

Cel szczegółowy 1.1: Przeciwdziałanie bezrobociu

Zadanie 1.1.1 Działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy (PUP) ze środków Funduszu Pracy znajdujących się w dyspozycji samorządów powiatów oraz programy z rezerwy Funduszu Pracy w oparciu o przepisy wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą działania powiatowych urzędów pracy związane z aktywizacją osób bezrobotnych i innych, które służą doprowadzeniu do podjęcia pracy. W głównej mierze realizacja ww. działań opierać się będzie na środkach otrzymanych przez powiaty na podstawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie w części znajdującej się w dyspozycji powiatów. Ponadto powiatowe urzędy pracy, w oparciu o *Zasady ubiegania się o środki z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy w 2016 roku*, będą mogły wnioskować w 2016 r. o środki na dofinansowanie/finansowanie projektów. Środki rezerwy w roku 2016 mogą być przeznaczone na finansowanie realizacji programów dotyczących:

- aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi;
- aktywizacji osób bezrobotnych na terenach, na których w 2016 roku miały miejsce klęski żywiołowe;
- aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 30 roku życia;
- aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 25 roku życia;
- aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określonych w art. 49 ustawy;
- wspierania tworzenia i przystępowania do spółdzielni socjalnych;
- aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną;
- realizacji robót publicznych w regionach wysokiego bezrobocia;
- programów specjalnych, na podstawie art. 66a ust. 7 ustawy;
- projektów pilotażowych, na podstawie art. 109 ust. 7d ustawy;
- aktywizacji repatriantów;
- aktywizacji zawodowej cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, w tym przyjętych w ramach unijnego programu przesiedleń i relokacji.

Planowane efekty:

- Liczba osób planowanych do objęcia wsparciem dot. aktywizacji zawodowej w 2016 r., w tym:
  - liczba osób do 30 roku życia;
  - liczba osób powyżej 50 roku życia;
  - liczba osób z niepełnosprawnościami;
  - liczba kobiet,
  - liczba osób długotrwale bezrobotnych.

(Wartość wskaźnika i podwskaźników nie są możliwe do określenia na etapie planowania, ale będą na bieżąco monitorowane i zostaną wykazane w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na 2016 rok.).

Sposób monitorowania: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 1.1.2 Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia

Opis zadania: Realizacja zadania polegać będzie na refundacji przez starostę pracodawcy lub przedsiębiorcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia. Okres refundacji będzie mógł wynosić do 12 miesięcy. Pracodawca lub przedsiębiorca będzie zobowiązany do utrzymania w zatrudnieniu, w pełnym wymiarze czasu pracy, skierowanego bezrobotnego przez okres, za który dokonywana jest refundacja i przez okres 12 miesięcy po zakończeniu refundacji. Wysokość refundacji wynagrodzenia jednej osoby zatrudnionej nie będzie mogła przekroczyć kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. O refundację będą mogli się ubiegać przedsiębiorcy lub pracodawcy, którzy w ostatnich 6 miesiącach przed złożeniem wniosku nie dokonali zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Planowane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych korzystających w 2016 r. ze wsparcia.

(Wartość wskaźnika nie jest możliwa do określenia na etapie planowania, ale będzie na bieżąco monitorowana i zostanie wykazana w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na 2016 r.).

Sposób monitorowania: Informacja dodatkowa do sprawozdawczości miesięcznej zbieranej od powiatowych urzędów pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 1.1.3 Realizacja projektów w ramach Działania 1.1 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe” PO WER 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą pozakonkursowe projekty powiatowych urzędów pracy skierowane wyłącznie do osób młodych do 29 roku życia, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W I kwartale 2016 r. został ogłoszony nabór na projekty powiatowych urzędów pracy, w ramach którego będzie realizowanych 20 projektów pozakonkursowych. Ww. projekty zakładają wsparcie osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, należących do I i II profilu pomocy. W projektach będzie udzielane indywidualne i kompleksowe wsparcie opierające się na co najmniej trzech elementach pomocy, zgodnie z instrumentami i usługami rynku pracy wynikającymi z ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, z wyłączeniem robót publicznych. Dwa z nich wskazane zostały jako obligatoryjne tj. identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy i sporządzenie Indywidualnego Planu Działania (IPD) oraz objęcie uczestnika projektu poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy. Trzeci i kolejne wskazane zostały jako fakultatywne i wybierane są w zależności od potrzeb i możliwości osób bezrobotnych, którym udzielane jest wsparcie. Fakultatywne elementy pomocy obejmują wsparcie w postaci m.in. szkoleń, staży, przygotowania zawodowego, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, prac interwencyjnych. W przypadku realizacji szkoleń, powiatowy urząd pracy powinien wskazać, że ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty realizowane w ramach Działania 1.1 PO WER muszą zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), a w przypadku objęcia wsparciem osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 17%, osób długotrwale bezrobotnych co najmniej 35%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 48%.

Planowane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych do 29 r.ż (łącznie z długotrwale bezrobotnymi), które zostaną objęte wsparciem w programie – 6 360, w tym:
  - osoby długotrwale bezrobotne - 2 196;
  - osoby z niepełnosprawnościami – 133;
  - kobiety – 3867.

Sposób monitorowania: Wnioski o płatność za okres styczeń-grudzień 2016 r.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 1.1.4 Realizacja projektów w ramach Działania 1.2 „Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe” PO WER 2014-2020

Opis zadania: W ramach konkursu ogłoszonego w 2015 r. podpisane zostaną umowy o dofinansowanie projektów wybranych w trybie konkursowym skierowanych wyłącznie do osób młodych do 29 roku życia (w tym w szczególności w wieku 15-24 lata). Ww. projekty zakładają wsparcie wyłącznie dla osób biernych zawodowo, w tym osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). W projektach będzie udzielane indywidualne i kompleksowe wsparcie opierające się na co najmniej trzech elementach pomocy. Dwa z nich wskazane zostały jako obligatoryjne tj. identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy i sporządzenie Indywidualnego Planu Działania oraz objęcie uczestnika projektu poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy. Trzeci i kolejne wskazane zostały jako fakultatywne i wybierane są w zależności od potrzeb i możliwości osób, którym udzielane jest wsparcie. Fakultatywne elementy pomocy mogą obejmować wsparcie w postaci m.in. szkoleń, staży, praktyk, subsydiowanego zatrudnienia, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty realizowane w 2016 r. muszą spełniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43%, w przypadku objęcia wsparciem osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 20%, osób o niskich kwalifikacjach co najmniej 36%. Ponadto w 2016 r. zostanie ogłoszony kolejny konkurs z alokacją w wysokości 18,9 mln zł na dofinansowanie projektów skierowanych do osób młodych. Poza koniecznością zapewnienia efektywności zatrudnieniowej w projektach, w przypadku założenia wsparcia w postaci szkoleń wnioskodawca powinien wskazać, że ich efektem jest uzyskanie kwalifikacji lub nabycie kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Ponadto jeżeli projekt zakłada szkolenia zawodowe muszą one odpowiadać bieżącym potrzebom rynku pracy.

Planowane efekty:

- Liczba podpisanych umów o dofinansowanie projektów w ramach Działania 1.2 POWER – 15;
- Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie – 480, w tym:
  - osoby z niepełnosprawnościami;

(Wartość ww. podwskaznika nie jest możliwa do określenia na etapie planowania, ale będzie na bieżąco monitorowana i zostanie wykazana w sprawozdaniu z realizacji RPDZ na 2016 rok).

Sposób monitorowania: Informacja kwartalna z realizacji PO WER 2014-2020/ na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

Zadanie 1.1.5 Realizacja projektów w ramach Działania 1.3 „Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji” PO WER 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą pozakonkursowe projekty Ochotniczych Hufców Pracy, zgodnie z zatwierdzonym Rocznym Planem Działania na rok 2016 dla I Osi PO WER skierowane wyłącznie do osób młodych w wieku 15-24 lata z grupy NEET. W 2016 r. będą realizowane dwa projekty: „Obudź swój potencjał – YEI” i „Akcja aktywizacja – YEI”. Projekty zakładają wsparcie głównie dla osób nieaktywnych zawodowo poprzez zwiększenie ich aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia. Młodzież biorąca udział w projektach uzyska, podwyższy lub zmieni kwalifikacje zawodowe dzięki ukończeniu kursów zawodowych. Nastąpi u niej także wzrost kompetencji ogólnych oraz umiejętności społecznych w obszarze komunikacji interpersonalnej i autoprezentacji w wyniku ukończenia zajęć z zakresu umiejętności społecznych oraz kursów umiejętności podstawowych (zajęcia z psychologiem, kursy językowe, kursy komputerowe, kursy prawa jazdy itp.). Zostanie jej stworzona możliwość nabycia umiejętności praktycznych i doświadczenia zawodowego w ramach staży zawodowych oraz zdobycia wiedzy w zakresie technik i metod poszukiwania pracy poprzez ukończenie zajęć z doradcą zawodowym. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności projekty realizowane w ramach Działania 1.3 PO WER muszą zapewniać efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej 43% (dla osób niewpisujących się do żadnej z poniższych grup), a w przypadku objęcia wsparciem osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 17%, osób długotrwale bezrobotnych co najmniej 35%, osób o niskich kwalifikacjach, co najmniej 48%.

Planowane efekty:

- Liczba osób biernych zawodowo, które zostaną objęte wsparciem w programie – 176, w tym:
  - liczba osób w wieku 15-17 lat – 40;
  - liczba osób w wieku 18-24 lata – 136;
  - liczba osób z niepełnosprawnościami – 23.
- Liczba osób bezrobotnych, które zostaną objęte wsparciem w programie – 24, w tym:
  - liczba osób długotrwale bezrobotnych – 12.

Sposób monitorowania: Informacja kwartalna z realizacji PO WER 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Kujawsko – Pomorska Wojewódzka Komenda OHP.

Podmioty realizujące zadanie: Jednostki organizacyjne Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej Komendy OHP na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 1.1.6 Realizacja projektów w ramach Działania 8.1 „Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą pozakonkursowe projekty powiatowych urzędów pracy skierowane wyłącznie do osób powyżej 29 roku życia, należących co najmniej do jednej z poniższych grup:

- osoby powyżej 50 roku życia;

- kobiety;
- osoby z niepełnosprawnościami;
- osoby długotrwale bezrobotne;
- osoby niskowyzkwalifikowane.

Ww. projekty zakładają wsparcie osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy należących do I lub II profilu pomocy. W II kwartale br. zakończy się realizacja projektów wybranych do dofinansowania. Dodatkowo w I kwartale 2016 r. został ogłoszony II nabór projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy. W projektach tych udzielane będzie indywidualne i kompleksowe wsparcie, zgodnie z instrumentami i usługami rynku pracy wynikającymi z *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, z wyłączeniem robót publicznych. Dodatkowo realizowane szkolenia w projektach będą musiały prowadzić do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Uzyskanie kwalifikacji lub kompetencji będzie musiało być każdorazowo weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego ich sprawdzenia (np. w formie egzaminu). W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty wyłonione w ramach II naboru będą zakładać efektywność zatrudnieniową dla osób w wieku 50 lat i więcej na poziomie co najmniej 33%, dla kobiet na poziomie co najmniej 39%, dla osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 33%, dla osób długotrwale bezrobotnych na poziomie co najmniej 30%, dla osób o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3) na poziomie co najmniej 38%.

Planowane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi), które zostaną objęte wsparciem w programie w 2016 r. – 3 286 w tym:
  - liczba osób długotrwale bezrobotnych – 1 192;
  - liczba osób z niepełno sprawnościami – 161;
  - liczba osób w wieku 50 lat i więcej – 837;
  - liczba osób o niskich kwalifikacjach – 2 169;
  - liczba kobiet – 1 845;
  - liczba osób bezrobotnych, którzy otrzymali bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej – 357.

Sposób monitorowania: Wnioski o płatność za okres styczeń- grudzień 2016 r.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 1.1.7 Realizacja projektów w ramach Poddziałania 8.2.1 „Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W II kwartale 2016 r. zostanie ogłoszony konkurs na wyłonienie projektów skierowanych wyłącznie do osób biernych zawodowo powyżej 29 roku życia. W projektach tych udzielane będzie indywidualne i kompleksowe wsparcie zdefiniowane w oparciu o opracowanie Indywidualnego Planu Działania i opierające się na co najmniej trzech formach pomocy. Poza opracowaniem IPD w projektach będzie

oferowane wsparcie służące pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców. Realizowane szkolenia w projektach będą musiały prowadzić do uzyskania kwalifikacji lub nabycia kompetencji potwierdzonych odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem). Uzyskanie kwalifikacji lub kompetencji będzie musiało być każdorazowo weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego ich sprawdzenia (np. w formie egzaminu). Ponadto, w ramach konkursu będą musiały być realizowane szkolenia deficytowe w województwie kujawsko-pomorskim i/lub w powiecie/powiatkach, z których pochodzą uczestnicy projektu w oparciu o dane wynikające z dokumentu *Barometr zawodów 2016. Raport podsumowujący badanie w województwie kujawsko-pomorskim* lub których potrzeba realizacji będzie potwierdzona przez pracodawców. W celu zapewnienia wysokiej skuteczności działań projekty będą zakładać efektywność zatrudnieniową dla osób w wieku 50 lat i więcej na poziomie co najmniej 33%, dla kobiet na poziomie co najmniej 39%, dla osób z niepełnosprawnościami na poziomie co najmniej 33%, dla osób o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3) na poziomie co najmniej 38%. Dodatkowo premiowane będą projekty, które będą zakładały wyższą efektywność zatrudnieniową, projekty skierowane wyłącznie do osób z niepełnosprawnościami, a także projekty skierowane wyłącznie do osób zamieszkujących powiaty województwa kujawsko-pomorskiego charakteryzujące się niskim udziałem osób pracujących wśród ogółu mieszkańców.

Planowane efekty:

- Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie – 263, w tym:
  - liczba osób z niepełnosprawnościami;
  - liczba osób w wieku 50 lat i więcej;
  - liczba osób o niskich kwalifikacjach.

(Wartości ww. podwskaźników nie są możliwe do określenia na etapie planowania, ale będą na bieżąco monitorowane i zostaną wykazane w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na 2016 r.).

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

Zadanie 1.1.8 Realizacja projektów w ramach Poddziałania 8.5.2 „Wsparcie outplacementowe” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania, w III kwartale 2016 r., zostanie ogłoszony konkurs na wyłonienie projektów skierowanych wyłącznie osób zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Pomoc będzie mogła być skierowana również do osób odchodzących z rolnictwa, posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub członków ich rodzin ubezpieczonych w KRUS, planujących podjąć zatrudnienie poza rolnictwem. W projektach tych wsparcie udzielane będzie m.in. w postaci doradztwa zawodowego połączonego z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania (jako obowiązkowy element wsparcia), poradnictwa

psychologicznego, pośrednictwa pracy, szkoleń, studiów podyplomowych, staży, praktyk zawodowych, subsydiowanego zatrudnienia, dodatku relokacyjnego. Ponadto oferowane będzie bezzwrotne wsparcie finansowe dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą oraz wsparcie pomostowe w postaci usług: doradczo-szkoleniowych udzielanych na etapie poprzedzającym rozpoczęcie działalności gospodarczej (przygotowanie do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej) lub w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej (pomoc w efektywnym wykorzystaniu wsparcia finansowego wspomagająca rozwój działalności gospodarczej).

Planowane efekty:

- Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie;
- Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie.

(Wartości ww. wskaźników nie są możliwe do określenia na etapie planowania, ale będą na bieżąco monitorowane i zostaną wykazane w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na 2016 r.).

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

Zadanie 1.1.9 Realizacja wytycznych ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy

Opis zadania: Celem realizacji zadania będzie umożliwienie przedsiębiorcom w okresie spowolnienia gospodarczego lub kryzysu ekonomicznego lub czasowego ograniczenia wywozu towarów/usług na terytorium innych krajów skorzystania ze wsparcia Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP). Wsparcie to oferowane będzie w postaci możliwości pozyskania środków na rzecz ochrony miejsc pracy oraz szkoleń pracowników zagrożonych zwolnieniami w sytuacji, gdy przejściowo pogorszyły się warunki prowadzenia działalności gospodarczej u tych przedsiębiorców (obroty spadły o 15%, ale przedsiębiorstwo nie jest zagrożone upadłością).

Wsparcie jakie będzie mógł uzyskać przedsiębiorca to:

- świadczenia na częściowe zaspokojenie wynagrodzeń pracowniczych za czas przestoju ekonomicznego;
- świadczenia na częściowe zrekompensowanie wynagrodzenia z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy;
- środki na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od wypłaconych świadczeń.

Ze środków FGŚP i Funduszu Pracy dofinansowane mogą być także koszty szkoleń pracowników objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy.

Planowane efekty:

- Liczba pracodawców, którzy w 2016 r. otrzymają świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy finansowanych z FGŚP – 100% zgłaszanych wniosków spełniających wymóg ustawy;
- Liczba pracowników, którzy w 2016 r. otrzymają świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy finansowane z FGŚP – 100% zgłaszanych wniosków spełniających wymóg ustawy;
- Liczba pracodawców, którzy uzyskają w 2016 r. dofinansowanie szkoleń - 100% zgłaszanych wniosków spełniających wymóg ustawy;
- Liczba pracowników, którzy zostaną objęci szkoleniem w 2016 r. - 100% zgłaszanych wniosków spełniających wymóg ustawy.

(Wartości ww. wskaźników nie są możliwe do określenia na etapie planowania, ale będą na bieżąco monitorowane i zostaną wykazane w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na 2016 r.).

Sposób monitorowania: Sprawozdania miesięczne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu z wykorzystania środków FGŚP/PUP z wykorzystania FP i FGŚP.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmiot realizujący zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 1.1.10 Realizacja projektów z zakresu aktywizacji osób powracających na rynek pracy po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych w ramach Poddziałania 8.4.2 „Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieraniu tworzenia i funkcjonowania podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3. W ramach projektów wyłonionych do dofinansowania przewiduje się tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowo tworzonych formach opieki przewidzianych ustawą, sfinansowanie kosztów przeszkolenia zawodowego dziennego opiekuna i niani, pokrycie kosztów wynagrodzenia opiekuna dziennego zatrudnionego przez gminę w części odpowiadającej kosztom opieki nad dzieckiem skierowanym w ramach projektu, a także dostosowanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.

Planowane efekty:

- Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują po zakończeniu projektu – 803;
- Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – 803.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Wdrażania EFS, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

Zadanie 1.1.11 Realizacja projektów z zakresu aktywizacji osób powracających na rynek pracy po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych w ramach Poddziałania 8.4.1 „Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieraniu aktywizacji osób powracających na rynek pracy po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich lub wychowawczych. W ramach projektów wyłonionych do dofinansowania przewiduje się finansowanie opieki nad dziećmi do lat 3 obejmujące pokrycie kosztów usług bieżącej opieki nad dzieckiem w żłobku lub klubie dziecięcym lub wynagrodzenia dziennego opiekuna, a także pokrycie kosztów wynagrodzenia oraz kosztów składek na ubezpieczenia społeczne niani sprawującej opiekę nad dzieckiem, zgodnie z umową o świadczenie usług. Ponadto w ramach projektu będą podejmowane także działania aktywizacyjne lub szkoleniowe wspomagające proces powrotu na rynek pracy stanowiące uzupełnienie działań polegających na finansowaniu opieki nad dziećmi do lat 3.

Planowane efekty:

- Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu – 786;
- Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu – 683;
- Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie – 1 919.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Wdrażania EFS, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

Cel szczegółowy 1.2: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Zadanie 1.2.1 Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej

Opis zadania: Do kompetencji Samorządu Województwa, zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) należy dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej. Zakłady aktywności zawodowej (ZAZ), tworzone są w celu zatrudniania osób z orzeczeniem o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W ZAZ prowadzona jest rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością, które przygotowywane są do podjęcia pracy

na otwartym i chronionym rynku pracy. Na dzień 31 grudnia 2015 r., w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonowało 8 Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ) w: Białych Błotach (organizator - gmina Białe Błota), Brodnicy (powiat brodnicki), Bydgoszczy (miasto Bydgoszcz), Drzonowie (gmina Lisewo), Przyjezierzu (gmina Strzelno – rozpoczął działalność 01.12.2015 roku), Radziejowie (powiat radziejowski), Tucholi (powiat tucholski), Wąbrzeźnie (Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski).

Planowane efekty:

- Liczba osób zatrudnionych w 2016 roku w zakładach aktywności zawodowej – 410 osób, w tym:
  - liczba osób z niepełnosprawnością – 311 osób.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z wykonania zadań samorządu województwa kujawsko-pomorskiego na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Zakłady aktywności zawodowej województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 1.2.2 Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy

Opis zadania: Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego realizuje zadanie w oparciu o wojewódzki Program na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością, przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz zwiększenia ich aktywności zawodowej pod nazwą „Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 roku”. W ramach programu podejmowane będą działania ukierunkowane na promowanie pozytywnego wizerunku osób z niepełnosprawnością jako pełnosprawnych pracowników zarówno na chronionym, jak i otwartym rynku pracy. Część zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością zlecona jest do realizacji fundacjom oraz organizacjom pozarządowym. W ramach tych zadań mogą zostać zaplanowane m.in. konferencje/warsztaty/seminaria promujące osoby niepełnosprawne i przełamujące stereotypowe myślenie. Ponadto realizowane będą działania związane z likwidacją barier architektonicznych oraz modernizacją obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane będą również przez powiatowe urzędy pracy i obejmują m.in. poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, szkolenia zwiększające kwalifikacje osób niepełnosprawnych, a tym samym ich szanse na rynku pracy, dofinansowanie na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej lub rolniczej. Pracodawcom zwracane będą koszty wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy oraz udzielane będzie dofinansowanie wynagrodzenia niepełnosprawnego pracownika.

Wymienione zadania finansowane będą ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), przekazywanych przez dysponenta Funduszu samorządom (wojewódzkiemu i powiatowym) corocznie według określonego algorytmu. Realizacja wskazanych działań będzie miała na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością, podniesienie ich kwalifikacji zawodowych, wyrównywanie szans na rynku pracy, zwiększenie zatrudnienia na chronionym i otwartym rynku pracy.

Planowane efekty:

- Liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów/konferencji w 2016 r. – 50;
- Liczba nowo utworzonych lub przystosowanych w 2016 r. miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych – 100;
- Liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono w 2016 r. dofinansowania na rozpoczęcie działalności – 30.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie roczne Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych z wykonania RPDZ.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Powiatowe urzędy pracy, PFRON, Departament Spraw Społecznych i Zdrowia Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Pełnomocnik Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Osób Niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy 1.3: Poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zadanie 1.3.1 Realizacja projektów na rzecz aktywnej integracji w ramach Poddziałania 9.2.1 „Aktywne włączenie społeczne” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na aktywną integrację osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. W ramach wyłonionych do dofinansowania projektach realizowane będą zindywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy realizowane z wykorzystaniem takich form jak Program Aktywizacja i Integracja (PAI), Kontrakt socjalny lub jego odmiany, Program Aktywności Lokalnej, a także inne metody, modele, narzędzia pracy socjalnej o charakterze indywidualnym, rodzinnym, środowiskowym. Ponadto w ramach ww. działań w ramach projektów obligatoryjnie będą musiały być wykorzystane instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej lub edukacyjnej. W projektach będzie także oferowane zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie umożliwiające aktywne włączenie społeczne, a także powrót na rynek pracy realizowane poprzez programy reintegracji zawodowej i społecznej oraz programy na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami (w tym w ramach WTZ i ZAZ).

Planowane efekty:

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 889;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 1 032;

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 287;
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 2 866;
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 472.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Wdrażania EFS, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

Zadanie 1.3.2 Realizacja projektów z zakresu tworzenia nowych przedsiębiorstw społecznych oraz rozwoju i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej w ramach Poddziałania 9.4.1 „Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieranie przedsiębiorczości społecznej oraz ekonomii społecznej. W projektach tych udzielane będzie kompleksowe wsparcie służące tworzeniu nowych przedsiębiorstw społecznych obejmujące m.in. działania z zakresu animacji i inkubacji, szkolenia (w tym szkolenia zawodowe niezbędne do pracy w przedsiębiorstwie społecznym), doradztwo oraz inne formy służące nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej w postaci przedsiębiorstwa społecznego w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną, w szczególności dotacje bezzwrotne na tworzenie nowych miejsc pracy poprzez utworzenie przedsiębiorstwa społecznego oraz wsparcie pomostowe w formie finansowej. Ponadto w ramach realizowanych przedsięwzięć będą podejmowane działania z zakresu wspierania rozwoju i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej poprzez podnoszenie umiejętności społecznych i kompetencji zawodowych, doświadczenia zawodowego pracowników oraz wolontariuszy PES w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną.

Planowane efekty:

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 120
- Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych – 120
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem – 82
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 624

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Wdrażania EFS, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

Cel szczegółowy 1.4: Wsparcie samozatrudnienia

Zadanie 1.4.1 Okres monitorowania projektu „Pożyczki dla przedsiębiorczych” w ramach Działania 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia” PO KL 2007-2013

Opis zadania: W ramach zadania nadzorowany będzie okres monitorowania projektu wyłonionego do dofinansowania w 2012 r., którego realizacja zakończyła się w grudniu 2015 r. Zgodnie z założeniami instrumentów zwrotnych, po okresie realizacji projektu w ramach PO KL, działania projektowe kontynuowane będą w ramach tzw. okresu monitorowania, który będzie trwał do 2020 r. W ramach ww. okresu osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą (zarówno osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, jak i pracujące) mogą skorzystać z:

- pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę (preferencyjne oprocentowanie na poziomie od 0,5%¹⁴ w skali roku, okres spłaty pożyczki wraz z odsetkami nie może przekraczać 60 miesięcy od momentu podpisania umowy, możliwe jest udzielenie maksymalnie 6 miesięcznej karencji w spłacie rat kapitałowych).

Planowane efekty:

- Liczba osób, które w 2016 r. skorzystają z instrumentów zwrotnych – 120.

Sposób monitorowania: Na podstawie sprawozdania.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.

Zadanie 1.4.2 Doradztwo na rzecz osób rozpoczynających działalność gospodarczą i MMŚP w ramach KSU – usługi komercyjne

Opis zadania: W ramach realizacji zadania świadczone będą usługi w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej.

1. W obszarze rozpoczynania działalności gospodarczej, usługi świadczone będą w szczególności z zakresu:

- analizy pomysłu na biznes i określenie typu działalności;
- oszacowania przychodów i kosztów związanych z planowaną działalnością;
- wyboru odpowiedniej formy opodatkowania;
- przygotowanie biznes planu;
- wyboru odpowiedniego źródła finansowania;

---

¹⁴ w 2016 r. jednakże wartość oprocentowania może ulec zmianie

- przygotowania wniosku o dotację/pożyczkę lub kredyt na podjęcie działalności gospodarczej;
  - zarejestrowania firmy oraz dopełnienie wszelkich formalności z tym związanych, w tym wpis do CEIDG/KRS, dokumenty rejestrowe do ZUS i US.
- 2. W obszarze prowadzenia firmy,** usługi świadczone będą w szczególności z zakresu:
- a) organizacji przedsiębiorstwa:
    - zmiana formy lub zakresu prowadzenia działalności gospodarczej wpis do CEIDG;
    - zatrudnienie pracowników;
    - procedura uzyskiwania zezwoleń, koncesji, itp.;
    - pomoc w konstruowaniu umów z kontrahentami;
    - dochodzenie należności;
    - zamykanie działalności gospodarczej;
    - inne stwierdzone podczas diagnozy/rozmowy z klientem.
  - b) marketingu:
    - opracowanie strategii marketingowej w oparciu o misję i cele biznesowe;
    - doradztwo w zakresie przygotowania szczegółowych taktyk marketingowych, wytycznych dla identyfikacji graficznej, komunikacji internetowej i działań wizerunkowych;
    - opracowanie koncepcji organizacji pracy i procesów zarządzania, w uwzględnieniu specyfiki firmy, zespołu (wraz z propozycją konkretnych narzędzi informatycznych wspierających procesy zarządzania);
    - inne stwierdzone podczas diagnozy/rozmowy z klientem.
  - c) W obszarze finansów przedsiębiorstwa:
    - konsultacje w opracowaniu kosztorysu przedsięwzięcia tj. koszty, przychody i źródła finansowania;
    - przygotowanie dokumentacji wymaganej przez instytucję finansową (wnioski kredytowe, biznes plany itp.);
    - przeprowadzenie oceny opłacalności inwestycji.

Planowane efekty:

- Liczba osób fizycznych, które skorzystały z usług doradczych;
- Liczba firm, które skorzystały z usług doradczych.

(Wartości wskaźników nie są możliwe do określenia na etapie planowania, ponieważ w poprzednich latach Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego realizowała usługi doradcze w formie tylko częściowo odpłatnej dla klienta, zatem materiał do prognozy nie jest adekwatny do obecnego typu zadania. Wskaźniki będą na bieżąco monitorowane i zostaną wykazane w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na rok 2016).

Sposób monitorowania: Na podstawie sprawozdania do PARP, w oparciu o dokumentację własną TARR S.A.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Podmioty realizujące zadanie: Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Zadanie 1.4.3 Realizacja projektów w ramach Podziałania 8.3 „Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy tj. osób bezrobotnych lub biernych zawodowo, powyżej 29 roku życia, w szczególności osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób o niskich kwalifikacjach. W projektach tych udzielane będzie kompleksowe wsparcie służące tworzeniu nowych miejsc pracy na otwartym rynku. W ramach wyłonionych do dofinansowania projektów realizowane będą zindywidualizowane i kompleksowe działania szkoleniowo-doradcze (w tym poradnictwo psychologiczne) dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz wsparcie pomostowe w formie finansowej oraz w formie usług doradczo-szkoleniowych o charakterze specjalistycznym oraz usług asystentury.

Planowane efekty:

- Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej – 410;
- Liczba osób, pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie – 390.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Wdrażania EFS, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ KADR PRZEDSIĘBIORSTW

Zadanie 2.1 Wsparcie pracodawców w kształceniu osób pracujących w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Opis zadania: Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), został utworzony ze środków Funduszu Pracy z myślą o wsparciu kształcenia ustawicznego pracodawców oraz pracowników. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki. W ramach realizacji zadania z KFS pracodawcy będą mogli ubiegać się, w powiatowych urzędach pracy, o dofinansowanie kształcenia ustawicznego dla siebie oraz pracowników, w tym na:

- określenie potrzeb w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS,
- kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

O dofinansowanie powyższych działań będzie mógł wystąpić do powiatowego urzędu pracy, każdy pracodawca, który zatrudnia co najmniej jednego pracownika na umowę o pracę.

W przypadku mikroprzedsiębiorców (firmy zatrudniające 9 osób i mniej) ze środków KFS może zostać sfinansowanych 100% kosztów kształcenia ustawicznego, natomiast w przypadku pozostałych firm pracodawca ze środków własnych pokrywa 20% kosztów szkolenia. Kwota przyznana na szkolenie dla jednego pracownika nie może przekroczyć w danym roku 300% przeciętnego wynagrodzenia.

Ponadto samorząd województwa otrzymał z KFS dodatkowe środki na realizację działań przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu określone w art. 69a ust. 2 pkt 2-5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj.:

- określenie zapotrzebowania na zawody na rynku pracy;
- badanie efektywności wsparcia udzielonego ze środków KFS;
- promocję KFS;
- konsultacje i poradnictwo dla pracodawców w zakresie korzystania z KFS.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w 2016 r., w ramach akcji promocyjnej, planuje publikację ogłoszeń w prasie regionalnej oraz druk i dystrybucję ulotek informacyjnych. W połowie roku planowane jest także badanie pt. „*Badanie zapotrzebowania na zawody oraz diagnoza potrzeb w zakresie kształcenia ustawicznego wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego*”.

Planowane efekty:

- Liczba firm korzystających w 2016 r. z funduszu szkoleniowego;
- Liczba pracowników firm przeszkolonych z KFS w 2016 r.;

- Liczba raportów z badania pn. „*Badanie zapotrzebowania na zawody oraz diagnoza potrzeb w zakresie kształcenia ustawicznego wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego*” – 1.

(Wartości dwóch pierwszych wskaźników nie są możliwe do określenia na etapie planowania, ale będą na bieżąco monitorowane i zostaną wykazane w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na 2016 r.).

Sposób monitorowania: Na podstawie sprawozdania do MRPiPS, w oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Powiatowe urzędy pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Zadanie 2.2 Zachęty dla inwestorów tworzących miejsca pracy

Opis zadania: Kompetencje pracownika XXI wieku, w tym kwalifikacje językowe, tj. znajomość języków obcych na poziomie minimum B2 i wyższym, to często warunek konieczny dla uzyskania zatrudnienia m.in. w sektorze BPO, w firmach z kapitałem zagranicznym, prowadzących działalność eksportową lub współpracujących z firmami zagranicznymi. Decyzje inwestorów (w tym zagranicznych) o ulokowaniu firmy w danym regionie często warunkowane są dostępnością odpowiednio wykwalifikowanej kadry legitymującej się m.in. bardzo dobrą znajomością języka obcego i posiadającą odpowiednie kompetencje. Informacje dostępne obecnie w bazach danych nt. osób bezrobotnych, czy studentów i absolwentów uczelni wyższych, nie uwzględniają informacji o posiadaniu przez daną osobę kwalifikacji w zakresie języków potwierdzonych stosownymi certyfikatami.

Zadanie obejmuje prowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej z wykorzystaniem powiatowych urzędów pracy i biur karier, która ma wpłynąć na wzrost świadomości wśród uczniów szkół średnich i wyższych oraz wśród osób dorosłych w zakresie korzyści płynących ze znajomości języków obcych na poziomie minimum B2.

W ramach zadania planowane jest również zorganizowanie dnia kariery z częścią konferencyjną i warsztatową. W dniu kariery uczestniczyć będą zarówno zainteresowani pracodawcy i inwestorzy, osoby zainteresowane podjęciem zatrudnienia, jak również przedstawiciele uczelni i szkół średnich oraz instytucji rynku pracy, Centrum Obsługi Inwestora, Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu i innych zainteresowanych organizacji. Ponadto planowane jest zorganizowanie konferencji/spotkania informacyjnego dla doradców zawodowych lub osób zajmujących się doradztwem zawodowym nie tylko w szkołach średnich ale i w gimnazjach. Działania informacyjno-promocyjne obejmować będą druk ulotek i plakatów w związku z organizowanym wydarzeniem. Materiały promujące wydarzenie będą dostępne m.in. w szkołach, powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko pomorskiego, Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu, Urzędzie Marszałkowskim, Biurach Karier. Program „Dnia Kariery w sektorze BPO” zostanie także zamieszczony na stronach internetowych urzędów oraz w serwisie tujestpraca.eu. Klienci serwisu dodatkowo otrzymają newslettera promującego wydarzenie.

Planowane efekty:

- Liczba akcji informacyjno-promocyjnych, planowanych do przeprowadzenia w 2016 r. – 1;
- Liczba targów pracy dla inwestorów zewnętrznych planowanych do przeprowadzenia w 2016 r. – 1;
- Liczba uczestników dnia kariery – ok.300 osób.

Sposób monitorowania: Dokumentacja własna Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Rozwoju Gospodarczego i Współpracy Międzynarodowej, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Departament Rozwoju Gospodarczego i Współpracy Międzynarodowej, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, powiatowe urzędy pracy i biura karier województwa kujawsko-pomorskiego, Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego, Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu.

CEL STRATEGICZNY 3: PODNIESIENIE POZIOMU KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW REGIONU

Cel szczegółowy 3.1: Zwiększenie znaczenia kształcenia zawodowego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy

Zadanie 3.1.1 Opiniowanie powoływania nowych kierunków kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych i monitorowanie nowo utworzonych kierunków

Opis zadania: W związku z zadaniem wynikającym z ustawy z o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹⁵ oraz ustawy o systemie oświaty¹⁶ Wojewódzka Rada Rynku Pracy (WRRP) opiniuje wnioski szkół dotyczące tworzenia nowych kierunków kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych, oceniając zasadność ich utworzenia w oparciu o analizę sytuacji na lokalnych i regionalnym rynku pracy. WUP w Toruniu przygotowuje dla członków WRRP informację o sytuacji danego zawodu w kontekście planowanego utworzenia nowego kierunku kształcenia. Informacja ta będzie zawierała m.in. dane na temat skali bezrobocia w danym zawodzie, zapotrzebowania pracodawców, liczby uczniów i absolwentów danego kierunku kształcenia oraz liczby szkół kształcących w danym zawodzie w skali regionu. Organy prowadzące szkoły będą miały możliwość podjęcia decyzji o utworzeniu danego kierunku kształcenia analizując opinie wydane przez WRRP.

W ramach tego zadania zostanie również przygotowana informacja na temat realizacji planów edukacyjnych szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2015/2016 r. w kontekście podjętych uchwał WRRP.

Planowane efekty:

- Liczba opinii przygotowanych w 2016 r.;
(wartość wskaźnika nie jest możliwy do określenia na etapie planowania, ale będzie na bieżąco monitorowana i zostanie wykazana w sprawozdaniu z RPD/Z na 2016 rok);
- Informacja nt. realizacji planów edukacyjnych szkół w kontekście podjętych uchwał WRRP w 2016 r. – 1.

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu/Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Toruniu.

---

¹⁵ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 i 357).

¹⁶ Ustawa z dnia 7 września 2004 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Zadanie 3.1.2 Realizacja projektów w zakresie poprawy jakości, efektywności i atrakcyjności kształcenia zawodowego w ramach Poddziałania 10.2.3 „Kształcenie zawodowe” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: W ramach zadania realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na realizację wysokiej jakości staży i praktyk zawodowych dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego i ogólnego we współpracy z pracodawcami, w tym podniesienie kwalifikacji i kompetencji opiekunów praktykantów i stażystów u pracodawców. W ramach projektów podejmowane będą działania służące zwiększeniu szans na zatrudnienie uczniów szkół zawodowych, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego. W ramach realizowanych projektów podejmowane będą działania mające na celu lepsze przygotowanie uczniów do przyszłego zatrudnienia, przede wszystkim poprzez podniesienie kompetencji zawodowych oraz rozwój umiejętności istotnych z punktu widzenia rynku pracy. Dzięki uczestnictwie w formach praktycznej nauki zawodu uczniowie zyskają szansę zapoznania się z rzeczywistymi warunkami pracy. Dodatkowo w stosunku do standardowej oferty szkoły praktyki oraz staże pozwolą nabyć uczniom cenne doświadczenie zawodowe i zwiększą ich potencjał do zatrudnienia po ukończeniu szkoły. W celu większego zaangażowania pracodawców reprezentujących różne branże w organizowanie staży i praktyk dla uczniów szkół zawodowych wprowadzone zostaną zachęty w postaci dofinansowania kosztów kształcenia z tytułu przyjęcia uczniów na staż.

Planowane efekty:

- Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po opuszczeniu programu – 1 500;
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy – 1 500;
- Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy zostali objęci wsparciem w programie – 1 500.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Wdrażania EFS, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmioty realizujące zadanie: Podmioty wyłonione w drodze konkursu.

CEL STRATEGICZNY 4: WZROST EFEKTYWNOŚCI REGIONALNEJ POLITYKI RYNKU PRACY

Cel szczegółowy 4.1: Rozwój usług pośrednictwa pracy, w tym EURES, poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej oraz informacji o rynku pracy

Zadanie 4.1.1 Upowszechnianie informacji zawodowej - Kujawsko – Pomorska Wojewódzka Komenda OHP

Opis zadania: Zadanie realizowane będzie poprzez udzielanie indywidualnych i grupowych porad zawodowych oraz informacji zawodowych dla młodzieży uczącej się oraz biernej zawodowo i bezrobotnej do 25 roku życia. Dodatkowo oferowane będą usługi pośrednictwa pracy dla młodzieży uczącej się oraz biernej zawodowo i bezrobotnej do 25 roku życia.

Planowane efekty:

- Liczba młodzieży do 25 roku życia objętej usługami poradnictwa zawodowego w zakresie indywidualnych i grupowych porad zawodowych – 7 145 osób;
- Liczba młodzieży do 25 roku życia objętej usługami poradnictwa zawodowego w zakresie indywidualnej i grupowej informacji zawodowej – 29 865 osób;
- Liczba młodzieży do 25 roku życia objętej usługami pośrednictwa pracy – 12 575 osób;
- Liczba młodzieży do 25 roku życia objętej warsztatami aktywnego poszukiwania pracy w formie pełnej – 120 osób;
- Liczba młodzieży do 25 roku życia objętej warsztatami aktywnego poszukiwania pracy w formie skróconej – 940 osób.

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Kujawsko – Pomorskiej Wojewódzkiej Komendy OHP.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Kujawsko – Pomorska Wojewódzka Komenda OHP.

Podmioty realizujące zadanie: Jednostki organizacyjne Kujawsko – Pomorskiej Wojewódzkiej Komendy OHP na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadanie 4.1.2 Upowszechnianie informacji zawodowej – WUP w Toruniu

Opis zadania: Zadanie realizowane będzie poprzez:

- opracowywanie nowych, rozszerzenie opisów o pożądane na rynku pracy profile kompetencyjne i aktualizacja wcześniej wykonanych analiz sytuacji wybranych zawodów na regionalnym rynku pracy;
- upowszechnianie analiz/informacji o zawodach, adresowane do wybranych grup docelowych:
  - osób stojących przed wyborem bądź zmianą zawodu;

- powiatowych urzędów pracy;
- poradni psychologiczno-pedagogicznych;
- organów prowadzących szkoły;
- dyrektorów, pedagogów i szkolnych doradców zawodowych ze szkół ponadgimnazjalnych;
- akademickich biur karier.

Upowszechnianie realizowane będzie drogą elektroniczną oraz poprzez udział pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w spotkaniach organizowanych przez różne gremia (np.: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, powiatowe urzędy pracy, kuratorium oświaty, szkoły ponadgimnazjalne, biura karier uczelni wyższych regionu, organizacja pozarządowe).

Planowane efekty:

- Liczba informacji o zawodach (nowych) przygotowanych w 2016 r. – 6;
- Liczba aktualizacji informacji o zawodach w 2016 r. – 550;
- Liczba spotkań, w których będą brali udział pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2016 r. – 30.

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Zadanie 4.1.3 Upowszechnianie informacji dotyczących regionalnego rynku pracy

Opis zadania: Przygotowywane analizy i prowadzone badania mają za zadanie dostarczenie informacji na temat sytuacji i kierunków zmian zachodzących na regionalnym rynku pracy. W tym celu publikacje przekazywane są: organom administracji samorządowej i rządowej odpowiedzialnym za politykę rynku pracy i edukację, członkom Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy, poradniom psychologiczno-pedagogicznym oraz innym zainteresowanym instytucjom i osobom.

Dodatkowym elementem upowszechniania informacji o rynku pracy będzie organizacja kampanii promocyjno-informacyjnej skierowanej do uczniów szkół gimnazjalnych w województwie. Celem jej będzie zachęcenie uczniów do zapoznania się z problematyką rynku pracy poprzez organizację konkursu na - *opis pracy w wymarzonym zawodzie*. Upowszechnianie informacji będzie odbywało się przede wszystkim drogą elektroniczną oraz za pośrednictwem strony internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Podstawowym źródłem danych przygotowywanych publikacji będą dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego oraz wyniki własnych badań socjologicznych.

Wyniki i wnioski płynące z prowadzonych badań i analiz wykorzystywane będą m.in. do:

- opiniowania przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy nowych kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych;
- przygotowania i aktualizacji lokalnych informacji o zawodach;
- przygotowania i oceny projektów zakładających wsparcie osób bezrobotnych i biernych zawodowo;
- przygotowania informacji dla zainteresowanych osób i podmiotów.

Planowane efekty:

- Liczba przygotowanych publikacji dotyczących regionalnego rynku pracy – 16;
- Liczba przygotowanych publikacji tematycznych – 12;
- Liczba zrealizowanych badań – 1;
- Liczba przeprowadzonych konkursów dla gimnazjalistów – 1.

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Zadanie 4.1.4 Świadczenie i rozwijanie usług informacji i poradnictwa zawodowego

Opis zadania: Zadanie realizowane będzie poprzez:

- udzielanie indywidualnych porad i informacji z udziałem doradcy zawodowego adresowanych do osób bezrobotnych, poszukujących pracy, innych powyżej 18 roku życia i młodzieży uczącej się;
- prowadzenie zajęć grupowego poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, innych powyżej 18 roku życia i młodzieży uczącej się;
- współpracę z powiatowymi urzędami pracy w celu udzielenia im wsparcia w świadczeniu i doskonaleniu usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej;
- współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi celem przygotowania uczniów do aktywnych zachowań na rynku pracy, tworzenia i doskonalenia szkolnych systemów orientacji i poradnictwa zawodowego, realizacji konkursu dla szkół zawodowych.

Planowane efekty:

- Liczba udzielonych indywidualnych porad – 1 900;
- Liczba uczestników zajęć grupowych – 5 000;
- Liczba spotkań, konsultacji, szkoleń dla doradców klienta zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy – 12;
- Liczba spotkań merytorycznych i konsultacji dla szkolnych doradców zawodowych – 10.

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Zadanie 4.1.5 Rozwój serwisu internetowego urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego - tujestpraca.eu

Opis zadania: Serwis tujestpraca.eu jest nowoczesnym narzędziem wspierającym pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe. Klienci mogą samodzielnie redagować i zamieszczać oferty pracy, zakładać swoje profile, generować CV, zapisywać się

na konsultacje z doradcami zawodowymi, pośrednikami pracy oraz na wydarzenia związane z rynkiem pracy. Serwis jest skuteczną i efektywną kosztowo formą rozpowszechniania informacji z różnych dziedzin np. o organizowanych wydarzeniach w województwie, w Polsce, o prowadzonych dla mieszkańców województwa kampaniach informacyjnych itp. Obecnie funkcjonuje automatyczny transfer ofert pracy z Centralnej Bazy Ofert Pracy (CBOP) na serwis tujestpraca.eu co przyczyniło się do zwiększenia liczby ofert pracy. Nadal planowany jest transfer z CBOP informacji o wydarzeniach w województwie kujawsko-pomorskim. Kontynuacja szkoleń dla pracowników powiatowych urzędów pracy ułatwi obsługę i wykorzystanie serwisu. W celu upowszechnienia usług planowana jest kontynuacja promocji serwisu w ramach dostępnych środków finansowych.

Planowane efekty:

- Liczba ofert pracy opublikowanych w tujestpraca.eu – 15 000;
- Liczba zarejestrowanych osób poszukujących pracy – 1 500;
- Liczba zarejestrowanych firm – 80.

Sposób monitorowania: Statystyki portalu tujestpraca.eu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Zadanie 4.1.6 Realizacja zagranicznego pośrednictwa pracy poprzez działania sieci EURES

Opis zadania: realizacja zadania będzie obejmować działania wspierające mobilność na europejskim rynku pracy tj. usługi na rzecz poszukujących pracy i pracodawców, szczególnie europejskie pośrednictwo pracy oraz informowanie o warunkach życia i pracy w krajach EOG i Szwajcarii. Usługi EURES są ogólnodostępne i bezpłatne – mogą z nich korzystać wszystkie osoby zainteresowane pracą za granicą, jak również pracodawcy poszukujący pracowników z krajów EOG. Wykonywane zadanie przyczyni się do zwiększania wiedzy osób bezrobotnych, poszukujących pracy, pracodawców i partnerów społecznych oraz innych partnerów rynku pracy nt. realizowanych usług EURES. Dodatkowo prowadzi do wzrostu świadomości nt. możliwości poszukiwania legalnego zatrudnienia w krajach EOG i Szwajcarii oraz pozyskiwania pracowników z tych krajów, tym samym wpływając na wzrost mobilności pracowniczej.

Planowane efekty:

- Liczba kontaktów z bezrobotnymi i poszukującymi pracy – 5 500;
- Liczba kontaktów z polskimi pracodawcami – 100;
- Liczba pozyskanych i udostępnionych ofert pracy za granicą w ramach sieci EURES – 900;
- Liczba pozyskanych i udostępnionych miejsc pracy za granicą w ramach sieci EURES – 6 000;
- Liczba opracowanych informacji nt. sytuacji wybranych zawodów na europejskim rynku pracy – 100;
- Liczba spotkań grupowych: targów pracy ze stoiskiem informacyjnym EURES/warsztatów/prelekcji – 20;
- Liczba międzynarodowych targów pracy przewidzianych do organizacji w 2016 r. – 1;

- Liczba kontaktów z instytucjami zewnętrznymi¹⁷ – 400.

Sposób monitorowania: Raporty kwartalne z Bazy Monitoringu EURES, raporty miesięczne z Europejskiego Portalu Mobilności Zawodowej, dokumentacja własna Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Cel szczegółowy 4.2: Rozwój dialogu i współpracy na rzecz wzrostu zatrudnienia w regionie

Zadanie 4.2.1 Współpraca z partnerami społecznymi

Opis zadania: Współpraca z członkami Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Toruniu oraz Kujawsko-Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego m.in. w zakresie zarządzania środkami Funduszu Pracy i wypracowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia jako elementu strategii rozwoju województwa.

Szkolenia dla członków WRRP z zakresu funkcjonowania regionalnego rynku pracy.

Planowane efekty:

- Liczba posiedzeń WRRP – 4;
- Odsetek członków WRRP przeszkolonych w 2015 r. – 100%;
- Liczba posiedzeń K-P WRDS z udziałem przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

(Wartość wskaźnika nie jest możliwa do określenia na etapie planowania, ale będzie na bieżąco monitorowana i zostanie wykazana w sprawozdaniu z realizacji RPD/Z na 2016 r.).

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmiot realizujący zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Zadanie 4.2.2 Realizacja projektu pozakonkursowego w ramach Poddziałania 9.4.2 „Koordynacja sektora ekonomii społecznej” RPO WK-P 2014-2020

Opis zadania: Realizacja zadania będzie polegała na wsparciu działań z zakresu koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie obejmującym:

---

¹⁷ Do instytucji zewnętrznych zalicza się: Gminne Centra Informacji, uczelnie wyższe, Biura Karier, związki zawodowe, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, organizacje pozarządowe, inne.

- a) tworzenie regionalnych sieci współpracy Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspołnianie i synchronizowanie tych działań w regionie. Wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego;
- b) tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry);
- c) tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług;
- d) inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w PES czy też w typowych przedsiębiorstwach;
- e) budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy;
- f) organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności PES jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży ich produktów i usług świadczonych na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu);
- g) współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności z PES, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecenia zadań PES;
- h) wspieranie realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie;
- i) zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie;
- j) wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej;
- k) reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach

związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.

Planowane efekty:

- Liczba gmin, które uwzględniły w dokumentach strategicznych ekonomię społeczną – 7;
- Liczba porozumień zawartych w ramach sieciowania – 1;
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem w ramach sieciowania – 60;
- Liczba gmin objętych działaniami upowszechniającymi współpracę z podmiotami ekonomii społecznej – 20.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie z realizacji działania w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 na podstawie danych SL2014.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Departament Wdrażania EFS, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Podmiot realizujący zadanie: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu.

Zadanie 4.2.3 Program Aktywizacja i Integracja

Opis zadania: Celem Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) jest udzielenie kompleksowej pomocy osobom bezrobotnym, integracja społeczna służąca kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów związanych z wykluczeniem społecznym. Program ma na celu rozwinięcie umiejętności psychospołecznych, budowanie prawidłowych relacji z otoczeniem, powrót do aktywności społecznej i zawodowej jego uczestników. Uczestnikami Programu będą osoby bezrobotne, zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy, dla których został ustalony III profil pomocy, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w szczególności realizujące kontrakt socjalny zgodnie

z przepisami o pomocy społecznej. Program Aktywizacja i Integracja obejmie dwa bloki działań:

- Blok aktywizacja - w ramach, którego powiatowe urzędy pracy udzieli bezrobotnemu wsparcia polegającego na przygotowaniu go do lepszego radzenia sobie na rynku pracy oraz skieruje bezrobotnego do wykonywania prac społecznie użytecznych;
- Blok integracja - w ramach, którego bezrobotny objęty zostanie warsztatami (zajęciami grupowymi), które realizowane będą przez instytucje pożytku publicznego na zlecenie powiatowych urzędów pracy. Działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych będą służyły kształtowaniu ich aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym.

Planowane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w ramach programu w 2016 r. – 624.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie powiatowych urzędów pracy z realizacji programu.

Podmioty realizujące zadanie: Powiatowy Urząd Pracy w: Aleksandrowie Kujawskim, Brodnicy, Golubiu-Dobrzyniu, Grudziądzu, Lipnie, Mogilnie, Radziejowie, Świeciu, Tucholi, Żninie oraz dla Miasta Torunia, dla powiatu toruńskiego i we Włocławku.

Zadanie 4.2.4 Rozwój współpracy z agencjami zatrudnienia

Opis zadania: Realizacja zadania będzie polegać na informowaniu agencji zatrudnienia, działających i nowopowstałych, o możliwości współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu m.in. poprzez umożliwienie wzięcia udziału w targach pracy i innych podobnych wydarzeniach, rozpowszechnianie ofert pracy, organizowanie spotkań informacyjnych dla osób poszukujących pracy, zapewnienie dostępu do serwisu tujestpraca.eu.

Planowane efekty:

- Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych – 12;
- Liczba współorganizowanych Targów Pracy – 2.

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Zadanie 4.2.5 Zlecenie działań aktywizacyjnych - realizacja usługi zakontraktowanej w 2015 r.

Opis zadania: W 2016 roku będzie kontynuowana umowa wielostronna o świadczenie działań aktywizacyjnych. Umowa ta została zawarta 5 marca 2015 r. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu z wykonawcą (wybrany w przetargu nieograniczonym) oraz 5 powiatowymi urzędami pracy z województwa kujawsko-pomorskiego. W ramach realizowanych działań aktywizacyjnych do realizatora kierowane są osoby długotrwale bezrobotne, dla których określony został II lub III profil pomocy. Celem realizowanych działań jest podjęcie przez osobę bezrobotną odpowiedniej pracy.

Wykonawca oferuje w ramach świadczonej usługi wysoką indywidualizację działań aktywizacyjnych, co jest bardzo ważne w przypadku osób oddalonych od rynku pracy. W związku z tym zobowiązany jest przeprowadzić dla każdego bezrobotnego indywidualną diagnozę sytuacji zawodowej, zaprojektować i realizować działania aktywizacyjne, odbywać cykliczne spotkania i utrzymywać stały kontakt telefoniczny oraz świadczyć usługę pośrednictwa pracy, zmierzającą do podjęcia zatrudnienia. Dopasowanie wsparcia do potrzeb i możliwości klienta jest niezbędne również dlatego, że podmiot realizujący działania aktywizacyjne wynagradzany jest za efekty swoich działań, jakimi są przywrócenie na rynek pracy osoby bezrobotnej i utrzymanie jej w zatrudnieniu.

Planowany termin zakończenia działań aktywizacyjnych realizowanych w ramach umowy podpisanej w 2015 r. i rozliczenia działań przewidziano na dzień 30 listopada 2016 r.

Zgodnie z zawartą umową zostanie zaktywizowanych 1 200 osób długotrwale bezrobotnych, w tym po 200 osób skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy: w Aleksandrowie Kujawskim, Inowrocławiu, Lipnie i Włocławku oraz 400 osób bezrobotnych, skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu.

Planowane efekty:

- Liczba osób bezrobotnych objętych działaniami aktywizacyjnymi w 2016 r. – 1 200 osób długotrwale bezrobotnych:

- liczba osób, dla których ustalono III profil pomocy – 240,
- liczba osób, dla których ustalono II profil pomocy – 960,
w tym:
- liczba osób do 25 r.ż. – 120.

- Wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej obejmujący bezrobotnych, którzy w wyniku działań realizatora podjęli i utrzymali odpowiednią pracę lub działalność gospodarczą przez minimum 14 dni - na poziomie minimum 50%;
- Wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu, obejmujący bezrobotnych, którzy po upływie 90 dni od podjęcia odpowiedniej pracy lub działalności gospodarczej w wyniku działań realizatora nadal pozostają w zatrudnieniu - na poziomie minimum 40%.

Wykonawca zobowiązał się do tego, że wszystkie osoby, które uzyskają zatrudnienie w wyniku jego działań, zostaną zatrudnione w wymiarze równym lub przekraczającym 1 etat lub na warunkach pozwalających uzyskać w okresie zatrudnienia/umowy średniomiesięcznie wynagrodzenie brutto w wysokości równej lub przekraczającej minimalne wynagrodzenie miesięcznie.

Sposób monitorowania: Sprawozdanie Wykonawcy z realizacji programu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Wykonawca działań aktywizacyjnych wyłoniony w drodze przetargu (konsorcjum firm: Katarzyna Książek Enterprise Investment Zarządzanie Ryzykiem, Katarzyna Kamińska Centrum Rozwoju Zawodowego Eureka), Powiatowy Urząd Pracy w: Aleksandrowie Kujawskim, Grudziądzu, Inowrocławiu, Lipnie i Włocławku.

Zadanie 4.2.6 Rozwój współpracy między WUP w Toruniu a Biurami Karier

Opis zadania: Zadanie obejmować będzie:

- organizację cyklicznych spotkań z Biurami Karier uczelni wyższych funkcjonujących w regionie, w ramach których prowadzona będzie: analiza wybranych kierunków kształcenia wyższego (i odpowiadających im zawodów) w kontekście ich sytuacji na regionalnym rynku pracy, zapotrzebowanie na informacje zawodową studentów, absolwentów i doradców zawodowych;
- realizacja oferty szkoleniowej adresowanej do pracowników Biur Karier - zajęcia warsztatowe dla pracowników Biur Karier z zakresu wybranych zagadnień poradnictwa zawodowego świadczonego na rzecz studentów i absolwentów uczelni wyższych, wielokulturowości;
- realizacja oferty szkoleniowej adresowanej do pracowników studentów - zajęcia warsztatowe dla studentów i absolwentów w ramach: Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, targów pracy organizowanych przez uczelnie wyższe naszego regionu, indywidualnego poradnictwa zawodowego, w tym wsparcia psychologicznego.

Działania podejmowane w ramach zadania powinny racjonalizować zachowania studentów i absolwentów na rynku pracy, mieć wpływ na wybór przez nich specjalizacji w ramach studiowanych kierunków, uświadamiać konieczność budowania zasobu kompetencji oczekiwanych na rynku pracy.

Planowane efekty:

Liczba spotkań z biurami karier planowanych do zorganizowania przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w 2016 r. – 6;

- Liczba warsztatów planowanych do zorganizowania przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu dla doradców zatrudnionych w biurach karier – 2;
- Liczba pracowników biur karier, którzy uczestniczyć będą w 2016 r. w warsztatach/seminariach – 15;
- Liczba warsztatów, które zostaną zorganizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu dla studentów i absolwentów w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery i targów pracy organizowanych przez uczelnie wyższe naszego regionu – 2;
- Liczba studentów i absolwentów, którzy uczestniczyć będą w 2016 r. w warsztatach i skorzystają z indywidualnego poradnictwa zawodowego, w tym ze wsparcia psychologicznego – 50.

Sposób monitorowania: W oparciu o dokumentację własną Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania/zgłaszająca zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

Podmioty realizujące zadanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Biura Karier uczelni wyższych województwa kujawsko-pomorskiego.

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań ujętych w RPD/Z na 2016 rok będzie finansowana ze środków krajowych i zagranicznych. W ramach krajowych środków publicznych wyróżniono budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz fundusze celowe, w tym w szczególności: Fundusz Pracy i Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach środków zagranicznych głównym źródłem finansowania zadań są środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W tabeli finansowej zostały zawarte dane dotyczące środków przeznaczonych na finansowanie zadań RPD/Z na 2016 rok, na podstawie informacji przesłanych przez poszczególne podmioty realizujące te zadania.

Tabela nr 1 Finansowanie zadań realizowanych w ramach RPD/Z na 2016 rok

Numer zadania	Wydatki ogółem 2016	Z tego												
		Środki krajowe								Środki zagraniczne				
		razem	FP	PFRON	FGŚP	budget państwa	budget jst	środki prywatne	inne środki	razem	EFS	EFRR	inne środki	
0	1=2+10	2=3+...+9	3	4	5	6	7	8	9	10=11+12+13	11	12	13	
1.1.1*	118 879 671,00 zł	118 879 671,00 zł	118 879 671,00 zł											
1.1.2	50 193 900 zł	50 193 900 zł	50 193 900 zł											
1.1.3	58 763 309,00 zł	4 765 704,36 zł	4 765 704,36 zł							53 997 604,64 zł	53 997 604,64 zł			
1.1.4	10 000 000,00 zł	811 000,00 zł				311 000,00 zł		500 000,00 zł		9 189 000,00 zł	9 189 000,00 zł			
1.1.5	3 000 000,00 zł	450 000,00 zł				450 000,00 zł				2 550 000,00 zł			2 550 000,00 zł	
1.1.6	40 812 320,00 zł	6 121 848,00 zł	6 121 848,00 zł							34 690 472,00 zł	34 690 472,00 zł			
1.1.7	7 500 000,00 zł	1 125 000,00 zł				750 000,00 zł		375 000,00 zł		6 375 000,00 zł	6 375 000,00 zł			
1.1.8	600 000,00 zł	90 000,00 zł				60 000,00 zł		30 000,00 zł		510 000,00 zł	510 000,00 zł			
1.1.9**	X	X			X									
1.1.10	25 117 058,82 zł	3 767 558,82 zł						3 767 558,82 zł		21 349 500,00 zł	21 349 500,00 zł			
1.1.11	25 665 294,12 zł	3 849 794,12 zł				2 566 529,41 zł		1 283 264,71 zł		21 815 500,00 zł	21 815 500,00 zł			
1.2.1	6 105 000,00 zł	6 105 000,00 zł		5 661 000,00 zł			444 000,00 zł							
1.2.2	3 900 000,00 zł	3 900 000,00 zł		3 900 000,00 zł										
1.3.1	50 234 117,65 zł	7 535 117,65 zł						7 535 117,65 zł		42 699 000,00 zł	42 699 000,00 zł			
1.3.2	46 197 529,41 zł	6 929 629,41 zł				4 619 752,94 zł		2 309 876,47 zł		39 267 900,00 zł	39 267 900,00 zł			
1.3.3	2 880 000,00 zł	432 000,00 zł				432 000,00 zł				2 448 000,00 zł	2 448 000,00 zł			
1.4.1	20 000 000,00 zł	3 000 000,00 zł				3 000 000,00 zł				17 000 000,00 zł	17 000 000,00 zł			
1.4.2**	X	X								X				
1.4.3	25 665 294,12 zł	3 849 794,12 zł				2 566 529,41 zł		1 283 264,71 zł		21 815 500,00 zł	21 815 500,00 zł			
2.1	7 968 900,00 zł	7 968 900,00 zł	7 968 900,00 zł											
2.2	51 000,00 zł					1 000,00 zł				50 000,00 zł		42 500,00 zł	7 500,00 zł	
3.1.1**	X	X								X				
3.1.2	10 874 325,00 zł	2 071 300,00 zł				1 553 475,00 zł		517 825,00 zł		8 803 025,00 zł	8 803 025,00 zł			
4.1.1**	X	X	X											
4.1.2**	X	X	X											
4.1.3	48 000,00 zł	48 000,00 zł	48 000,00 zł											
4.1.4**	X	X	X											
4.1.5	800,00 zł	800,00 zł	800,00 zł											
4.1.6	12 000,00 zł	12 000,00 zł	12 000,00 zł											
4.2.1**	X	X	X											
4.2.2	960 000,00 zł	144 000,00 zł					144 000,00 zł			816 000,00 zł	816 000,00 zł			
4.2.3	458 346,00 zł	458 346,00 zł	458 346,00 zł											
4.2.4	4 000,00 zł	4 000,00 zł	4 000,00 zł											
4.2.5	12 720 000,00 zł	12 720 000,00 zł	12 720 000,00 zł											
4.2.6	X	X	X											
OGÓŁEM	528 010 865,12 zł	245 233 363,48 zł	201 173 169,36 zł	9 561 000,00 zł	X	16 310 286,76 zł	588 000,00 zł	17 601 907,36 zł	0,00 zł	283 376 501,64 zł	280 776 501,64 zł	42 500,00 zł	2 557 500,00 zł	

* - Kwota Funduszu Pracy bez Środków Rezerwy

** - poziom wydatków niemożliwy do oszacowania na etapie opracowania RPDZ na 2016 rok (X - wskazanie źródeł finansowania).

V. MONITORING REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2016 ROK

Monitoring realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok prowadzony będzie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w następujący sposób:

- Podmiot sprawozdający (jednostka zgłaszająca zadanie), na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów zadania, złoży roczne sprawozdanie o jego realizacji, w terminie do 31 marca 2017 r. Sprawozdanie roczne będzie zawierać następujące części:
  - nazwę zadania – zgodnie z przyjętą w RPD/Z na 2016 r.,
  - charakterystykę realizowanego zadania (realizatorzy, podjęte i zrealizowane działania),
  - wartość środków wydatkowanych na realizację zadania wraz ze źródłem/-ami finansowania,
  - uzyskane efekty, w ujęciu ilościowym i jakościowym,
  - wnioski i rekomendacje wynikające z realizacji zadania.
- Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, na podstawie informacji zebranych od podmiotów sprawozdających, sporządzi w terminie do 30 kwietnia 2017 r. sprawozdanie z realizacji RPDZ na 2016 r.

W ramach monitoringu RPD/Z na 2016 rok prowadzona będzie analiza i ocena stopnia osiągnięcia efektów zaplanowanych w poszczególnych zadaniach, a także ocena postępu realizacji celów, dokonywana w oparciu o zestaw wskaźników przedstawionych w tabeli nr 2. Ww. wskaźniki służą ocenie postępów dokonanych w ramach poszczególnych celów strategicznych RPD/Z na 2016 rok (wskaźniki główne). Natomiast stopień realizacji celów długookresowych będzie monitorowany za pomocą wskaźników kontekstowych obrazujących sytuację na rynku pracy województwa kujawsko-pomorskiego zawartych pod tabelą.

Tabela nr 2 Dane wyjściowe do monitoringu realizacji celów strategicznych RPD/Z na 2016 rok

Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość wskaźnika na koniec 2015 r.
CEL STRATEGICZNY 1: ZMNIJSZENIE LICZBY OSÓB BEZROBOTNYCH			
Stopa bezrobocia rejestrowanego	GUS	%	13,3
Liczba osób bezrobotnych	WUP	osoby	107 255
Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych	WUP	%	56,3
Udział bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych	WUP	%	15,8
Udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych	WUP	%	25,8
Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	WUP	%	58,9
Udział bezrobotnych niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	WUP	%	4,7
Wskaźnik aktywizacji ¹⁸	WUP	%	29,1
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	GUS	liczba	b.d. za 2015 r.
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach RPDZ (ogółem) ¹⁹ : - w tym samozatrudnienie	WUP	liczba	8 407 (w tym samozatrudnienie: 2 971)

¹⁸ Stosunek liczby osób podejmujących udział w wybranych formach aktywizacji (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych i prace społecznie użyteczne) do liczby osób nowozarejestrowanych w danej kategorii bezrobotnych. Od 2015 r. do wybranych form aktywizacji należy także skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

¹⁹ Liczba miejsc pracy utworzonych w wyniku udzielenia jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej oraz środków na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy.

CEL STRATEGICZNY 2: WZMOCNIENIE KONKURENCYJNOŚCI I ADAPTACYJNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW			
Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON ogółem	GUS	liczba	193 470
CEL STRATEGICZNY 3: PODNIESIENIE POZIOMU KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW REGIONU			
Osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu	GUS	%	3,8 ²⁰
Udział bezrobotnych bez zawodu w ogóle bezrobotnych	WUP	%	14,8
Liczba wspartych przedsiębiorstw w ramach RPDZ ²¹	WUP	liczba	1 456
CEL STRATEGICZNY 4: WZROST EFEKTYWNOŚCI REGIONALNEJ POLITYKI RYNKU PRACY			
Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej programów rynku pracy	WUP	%	71,8 ²²
Liczba bezrobotnych przypadająca na jednego pośrednika pracy zatrudnionego w urzędzie pracy(PUP i WUP)	WUP	osoby	374
Liczba bezrobotnych przypadająca na jednego doradcę zawodowego zatrudnionego w urzędzie pracy	WUP	osoby	631
Przeciętny czas poszukiwania pracy przez bezrobotnego w miesiącach	GUS (BAEL)	miesiąc	11,6 ²³
Liczba agencji zatrudnienia w regionie	WUP	liczba	244

²⁰ Wartość wskaźnika na koniec 2014 r.

²¹ Liczba przedsiębiorstw, które wsparto m.in. w formie doradztwa, szkoleń, świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, finansowania inwestycji w mikroprzedsiębiorstwach, udostępnienia infrastruktury inkubatorów przedsiębiorczości.

²² Wartość wskaźnika na koniec 2014 r.

²³ Wartość wskaźnika na koniec 2014 r.

Wskaźniki kontekstowe dotyczące monitorowania długookresowych celów działań podejmowanych w ramach realizacji RPDZ obrazujące sytuację na rynku pracy województwa

- Współczynnik aktywności zawodowej (wg BAEL):
  - ogółem (osoby w wieku 15 lat i więcej),
  - kobiet;
  - mężczyzn;
  - osób w wieku 15-24 lata;
  - osób w wieku 55 lat i więcej;
  - osób w wieku 55-64 lat;
  - osób w wieku 65 lat i więcej.
- Stopa bezrobocia (wg BAEL):
  - ogółem (osoby w wieku 15 lat i więcej),
  - kobiet;
  - mężczyzn;
  - osób w wieku 15-24 lata;
  - osób w wieku 55 lat i więcej.
- Wskaźnik zatrudnienia (wg BAEL):
  - ogółem (osoby w wieku 15 lat i więcej),
  - kobiet w wieku 55 lat i więcej;
  - mężczyzn w wieku 55 lat i więcej;
  - osób w wieku 20-64 lata;
  - osób w wieku 15-24 lata;
  - osób w wieku 55 lat i więcej;
  - osób w wieku 55 -64 lat;
  - osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata.

- Liczba pracujących ogółem wg BAEL.

- Udział osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem w ogólnej liczbie bezrobotnych (MPiPS-01).

Indeks użytych skrótów

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
BK – Biura Karier
BPO – outsourcing usług biznesowych (ang. *business process outsourcing*)
CBOP – Centralna Baza Ofert Pracy
CIS – Centrum Integracji Społecznej
CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
CiPKZ – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia (ang. *European Employment Service*)
FGŚP – Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
FP – Fundusz Pracy
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IPD – Indywidualny Plan Działania
JST – Jednostki Samorządu Terytorialnego
KIS- Klub Integracji Społecznej
KFS – Krajowy Fundusz Szkoleniowy
K-P WRDS – Kujawsko - Pomorska Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego
KRS – Krajowy Rejestr Sądowy
KSU – Krajowy System Usług
MMŚP – Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MZDiN – Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych
NEET – osoby niezatrudnione, nie uczestniczące w edukacji lub szkoleniu (ang. *not in education, employment, or training*)
OHP – Ochotnicze Hufce Pracy
OTK – Ogólnopolski Tydzień Kariery
OWES – Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej
PAI – Program Aktywizacja i Integracja
PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PK – Punkty Konsultacyjne
PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PSZ – Publiczne Służby Zatrudnienia
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
RPD/Z – Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia
RPO WK-P – Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego
SL2014 – Centralny System Informatyczny na lata 2014-2020

SRW K-P – Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020

UE – Unia Europejska

UM WK-P – Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

US – Urząd Skarbowy

WBiA – Wydział Badań i Analiz

WRRP – Wojewódzka Rada Rynku Pracy

WTZ- Warsztaty Terapii Zajęciowej

WUP - Wojewódzki Urząd Pracy

ZAZ - Zakład Aktywności Zawodowej

ZPCH – Zakład Pracy Chronionej

Załącznik nr 1 Spójność RPDZ na 2016 r. z priorytetami i celami strategicznymi *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020*

	Problemy i wyzwania rozwojowe województwa kujawsko-pomorskiego zidentyfikowane w RPDZ w obszarze rynku pracy	Priorytety/ccele strategiczne/kierunki działań/przedsięwzięcia strategii rozwoju województwa realizowane przez RPDZ	Powiązania z innymi programami rozwoju	Wskaźniki monitoringu SRW K-P*, na które oddziałuje RPDZ na 2016 r.
	NISKI POZIOM ZATRUDNIENIA	<p>Priorytet: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel strategiczny: Gospodarka i miejsca pracy</p> <p>Kierunki działań: 1. Wzrost zatrudnienia</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba pracujących ogółem (2) ▪ udział pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (3) ▪ współczynnik aktywności zawodowej (3) ▪ wskaźnik zatrudnienia (3) ▪ wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia (3) ▪ wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15-24 lata (3) ▪ wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata (3) ▪ wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata (3)
	WYSOKA STOPA			<ul style="list-style-type: none"> ▪ stopa bezrobocia rejestrowanego (1) ▪ udział bezrobotnych zarejestrowanych

	BEZROBOCIA			<p>pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w ogólnej liczbie bezrobotnych (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ udział bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych (3)
	WYSOKIE BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET, OSÓB MŁODYCH, OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH			<ul style="list-style-type: none"> ▪ udział bezrobotnych w wieku 25-34 w ludności w tym wieku (2) ▪ wskaźnik liczby kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka na 10 000 mieszkańców (2) ▪ udział bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej w liczbie ludności w wieku produkcyjnym 55 lat i więcej (2) ▪ udział bezrobotnych zarejestrowanych w wieku 55 lat i więcej w ogólnej liczbie bezrobotnych (3) ▪ udział kobiet powracających do pracy po urodzeniu dziecka (3)
	WYSOKI POZIOM WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO Z POWODU BEZROBOCIA	<p>Priorytet: Nowoczesne społeczeństwo</p> <p>Cel strategiczny: Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi</p> <p>Kierunki działań: 2. Promocja aktywności społecznej,</p>	<p>Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Społecznego</p> <p>Kujawsko-Pomorski Program Polityki Społecznej na lata 2013-2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ udział osób bezrobotnych długotrwale zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym (3) ▪ wskaźnik zagrożenia ubóstwem trwałym (3) ▪ korzystający ze świadczeń pomocy

		<p>samorozwoju i idei kształcenia przez całe życie;</p> <p>4. Kształtowanie więzi międzypokoleniowej jako podstawy solidarności wszystkich pokoleń;</p> <p>5. Tworzenie warunków rozwoju społecznego osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i niesamodzielnych;</p> <p>6. Promocja i rozwój ekonomii i przedsiębiorczości społecznej oraz spółdzielczości</p>	<p>Równe Szanse. Program Działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych do 2020 roku</p> <p>Kujawsko-Pomorski Program na rzecz Ekonomii Społecznej na lata 2013-2020</p>	<p>społecznej (3)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba korzystających z poradnictwa zawodowego skierowanego do osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia (3)
	NISKI POZIOM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	<p>Priorytet: Konkurencyjna gospodarka</p> <p>Cel strategiczny: Gospodarka i miejsca pracy</p> <p>Kierunki działań: 1. Wzrost zatrudnienia; 6. Rozwój sektora instytucji otoczenia biznesu</p>	<p>Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców (3) ▪ liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON ogółem (3) ▪ liczba nowo utworzonych miejsc pracy (3) ▪ przyrost miejsc pracy (3)
	NISKA TRWAŁOŚĆ PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH			
	NIEDOSTOSOWANIE STRUKTURY KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DO POTRZEB	<p>Priorytet: Nowoczesne społeczeństwo</p> <p>Cel strategiczny: Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi</p>	<p>Kujawsko-Pomorski Program Rozwoju Edukacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem do liczby osób bezrobotnych ogółem (3)

	PRACODAWCÓW	<p>Kierunki działań: 23. Rozwój szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego</p> <p>Przedsięwzięcia: 26. Opracowanie i wdrożenie systemu wewnątrzszkolnego poradnictwa zawodowego dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych; 27. Opracowanie i wdrożenie systemu współpracy szkół ponadgimnazjalnych i wyższych z pracodawcami</p>		
--	-------------	---	--	--

* Poziomy monitoring SRW:

- (1) - Monitoring ogólnego poziomu rozwoju województwa
- (2) - Monitoring realizacji celów strategicznych
- (3) - Monitoring szczegółowych procesów rozwoju i struktur województwa
- (4) - Monitoring realizacji przedsięwzięć zidentyfikowanych w Strategii

Cel strategiczny Gospodarka i miejsca pracy - Przedsięwzięcia (oddziałujące na RPDZ):

2. Wykorzystanie obszarów zdegradowanych i terenów przemysłowych na cele tworzenia przestrzeni inwestycyjnych; 3. Rozwój specjalnych stref ekonomicznych; 14. Rozwój Parków Technologicznych i Przemysłowych, jako przygotowanej przestrzeni do rozwoju firmy.